

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Metodika průběhu a organizace zadávání veřejných
zakázek u sektorového zadavatele**

Bc. Šárka Jankovská

© 2011 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Metodika průběhu a organizace zadávání veřejných zakázek u sektorového zadavatele" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8. 4. 2011

Šárka Jankovská

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Bohuslavovi Štědroňovi za cenné rady v rámci konzultací, Ing. Jaroslavovi Mikšovskému a Ing. Vítovi Hanákovi za zasvěcení do procesu zadávacího řízení.

Metodika průběhu a organizace zadávání veřejných zakázek u sektorového zadavatele

Methodology and Organization of Public Procurement Procedure by sector Contracting entity

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou zadávání veřejných zakázek a blíže je zaměřena především na sektorového zadavatele. V teoretické části jsou nejdříve charakterizovány pojmy důležité pro pochopení dané problematiky. Dále je věnována legislativní úpravě veřejných zakázek, informačním systémům a samotnému průběhu zadávacího řízení tak, jak je upraven v zákoně, včetně dohledu nad jeho dodržováním. V neposlední řadě je část věnována také ekonomickým aspektům veřejných zakázek.

V rámci praktické části je na základě pozorování popsáno zadávací řízení organizované sektorovým zadavatelem a v této souvislosti se zabývá také současným trendem, elektronizací zadávacího řízení. Dále je provedena analýza tří různých vyhotovení zákona o veřejných zakázkách před novelizacemi a po každé jednotlivé novelizaci, přičemž jsou identifikovány změny s významným dopadem do praxe a dále rozebrány včetně jejich důsledků pro zadavatele nebo dodavatele podle charakteru změn. Vybrané ustanovení, kterým se pro jeho nesoulad s jiným ustanovením zabývala řada odborníků, je následně důkladněji rozebráno. V závěru části je nastíněna připravovaná novelizace zákona o veřejných zakázkách, která je považována za jednu z nejvýznamnějších, a z jejího návrhu jsou patrné závažné dopady do praxe.

Klíčová slova: zakázka, zadavatel, zákon, dokumentace, oznámení, nabídka, uchazeč, smlouva, dohled, ekonomika.

Summary

The graduation thesis deals with the public procurement procedure and more closely it's focused on the sector contracting authority. Theoretical part first characterizes concepts, which are important for understanding the issue. Then it's devoted public procurement legislation, information systems and the procurement process itself according the Act, including oversight of its compliance. Last but not least, the part devoted to the economic aspects of public procurement.

Within the practical part the public procurement organized by sector contracting authority is described based on the observation method and in this context it deals with the electronic public procurement. Then the analysis of three different execution of Procurement Act before novelization and after each novelization is provided. There are identified changes with important effect for praxis and they are analyzed including their effects for contracting authority or supplier, according to character of changes. Chosen section of the Act, which is discussed by legal specialists because of its disharmony with other section, is more closely analyzed. The upcoming novelization of the Public Procurement Act is mentioned in the end of the part. It's considered as one of the most important novelization, and from its concept there are marked relevant effects for praxis.

Keywords: tender, contracting authority, act, documentation, notification, bid, applicant, contract, control, economics.

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika.....	11
3	Teoretická východiska.....	12
3.1.	Vysvětlení základních pojmů.....	12
3.2.	Legislativní úprava veřejných zakázek.....	15
3.2.1.	Historie.....	15
3.2.2.	Současná právní úprava	16
3.3.	Informační systémy.....	18
3.3.1.	Informační systém o veřejných zakázkách (IS VZ).....	18
3.3.2.	Tenders electronic daily („TED“).....	19
3.4.	Zadávací řízení podle zákona	20
3.4.1.	Zahájení zadávacího řízení	22
3.4.2.	Zadávací dokumentace	23
3.4.3.	Kvalifikace.....	25
3.4.4.	Jistota	27
3.4.5.	Otevírání obálek s nabídkami	27
3.4.6.	Posuzování a hodnocení nabídek	30
3.4.7.	Ukončení zadávacího řízení.....	33
3.4.8.	Možnosti elektronizace výběrového řízení.....	36
3.5.	Dohled nad dodržováním zákona	38
3.6.	Ekonomické aspekty veřejných zakázek	42
4	Vlastní práce.....	45
4.1.	Zadávací řízení v praxi	45
4.1.1.	Skupina RWE v ČR.....	45
4.1.2.	Postup sektorového zadavatele	46
4.1.3.	Nadlimitní veřejné zakázky	49
4.1.4.	Podlimitní výběrová řízení.....	53
4.1.5.	Návrh plánu elektronizace	55
4.1.6.	Zhodnocení postupu sektorového zadavatele	56

4.1.7.	Chyby v rámci zadávacího řízení v praxi	57
4.2.	Analýza zákona o veřejných zakázkách	59
4.2.1.	Rozbor změn a jejich dopad do praxe.....	61
4.2.2.	Zhodnocení analýzy	69
4.2.3.	Rozbor § 59 odst. 4 zákona.....	70
4.2.4.	Připravovaná novela	73
5	Závěr	76
6	Seznam použitých zdrojů	77
7	Přílohy.....	79

Seznam tabulek

Tabulka 1	Možnosti použití jednotlivých druhů zadávacích řízení zadavateli.....	14
Tabulka 2	Identifikace změn v zákoně	60

Seznam obrázků

Obrázek 1	Grafické znázornění konceptu 3 E [6].....	43
-----------	---	----

1 ÚVOD

Trh veřejných zakázek představuje významnou součást národního hospodářství. Prostřednictvím jejich zadávání dochází k výdeji značné části veřejných finančních prostředků. Veřejné prostředky by měly být vynakládány v souladu s pravidly upravující postup při zadávání veřejných zakázek. Cílem je především, aby veřejné prostředky byly vynaloženy efektivně, hospodárně a účelně.

Z této skutečnosti vychází potřeba důkladné právní úpravy a dohledu nad jejím dodržováním. Zadavatelé mají při zadávání veřejných zakázek postupovat v mezích zákona a uchazeči o veřejné zakázky mají právo na ochranu proti nesprávnému postupu ze strany zadavatelů. Současná legislativa je přizpůsobena platným směrnici ES, ale skutečné nedostatky jsou zjišťovány teprve aplikací právní úpravy v praxi. Teprve zkušenosti slouží jako podklad pro provedení věcných novelizací zákona.

Sektorový zadavatel je jedním z typů zadavatelů veřejných zakázek, tedy osob, které přidělují plnění veřejné zakázky konkrétním dodavatelům. Dalším typem jsou veřejný a dotovaný zadavatel. Odlišnosti vycházejí zejména z různých cílů právní úpravy veřejného zadávání u těchto skupin zadavatelů. Cílem veřejného a dotovaného zadavatele má být hospodárné nakládání s veřejnými prostředky a hlavním cílem sektorového zadavatele posílení soutěžního prostředí.

V poslední době došlo k významným novelizacím právní úpravy zadávání veřejných zakázek a je nutné těmto změnám, které již nabyly účinnosti, přizpůsobit postup zadavatele. Nelehkým úkolem ovšem je se v případě výkladových nejasností rozhodnout, jak bude zadavatel v určitých situacích postupovat a vnitřně tuto problematiku upravit.

Výběr tématu diplomové práce byl ovlivněn pracovní zkušeností ve společnosti RWE Interní služby, s.r.o. na pozici administrativní podpory, během které byl pozorován průběh zadávacího řízení. Společnost totiž zastupuje právě sektorové zadavatele v rámci skupiny RWE v ČR v organizaci zadávacího řízení.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem této diplomové práce je vytvoření určitého návodu, jak může sektorový zadavatel postupovat v rámci organizace zadávacího řízení.

V procesu zadávání veřejných zakázek je nezbytná znalost zákona, který je podrobován častým změnám. Jedním z cílů je proto identifikovat změny v zákoně vzniklé v důsledku posledních dvou novelizací. Cílem je zachytit jen ty změny, které mají významný dopad do praxe.

Pro sepsání této diplomové práce bylo čerpáno především ze sekundárních zdrojů: z právních předpisů, odborné literatury, internetových stránek zabývajících se zmíněnou problematikou, zejména z informačních systémů o veřejných zakázkách. Praktická část byla zpracována na základě nestandardizovaného zúčastněného pozorování zadávacího procesu ve společnosti RWE Interní služby, s.r.o. během dvouletého působení na pozici administrativní podpory manažera veřejných zakázek a na základě analyzování zákona. V rámci praktické části byla využita popisná a srovnávací metoda.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1. Vysvětlení základních pojmů

Veřejná zakázka

Veřejná zakázka je zakázka, která je realizována na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli. Jejím předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací [1].

Druhy veřejných zakázek podle předmětu plnění:

- veřejná zakázka na dodávky,
- veřejná zakázka na služby,
- veřejná zakázka na stavební práce.

Druhy veřejných zakázek podle výše jejich předpokládané hodnoty:

- nadlimitní veřejná zakázka,
- podlimitní veřejná zakázka,
- veřejná zakázka malého rozsahu.

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky

Podle zákona je takovou hodnotou předpokládaná výše peněžitého závazku vyplývající z plnění veřejné zakázky, který je zadavatel povinen stanovit před zahájením zadávacího řízení. Zadavatel postupuje podle § 13 zákona.

Při stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky musí zadavatel vycházet z pravidel stanovených zákonem a z údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění. V případě, že zadavatel zmíněné informace nemá, stanoví předpokládanou hodnotu na základě údajů a informací získaných průzkumem trhu s požadovaným plněním, popřípadě získaných jiným vhodným způsobem [1].

Zadavatel

Zadavatel veřejné zakázky může být veřejný, sektorový nebo dotovaný zadavatel. Veřejným zadavatelem je Česká republika, státní příspěvková organizace, územní

samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele územní samosprávný celek vykonává, a také jím je jiná právnická osoba, která splňuje podmínky stanovené v § 2. Dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků veřejného zadavatele. Sektorový zadavatel je osoba, která vykonává některou z relevantních činností stanovených § 4 zákona, pokud relevantní činnost vykonává na základě zvláštního či výhradního práva, nebo nad touto osobou může veřejný zadavatel přímo či nepřímo uplatňovat dominantní vliv.

Relevantní činnost

Relevantní činnosti jsou definovány § 4 zákona v rámci těchto odvětví:

- plynárenství (např. výroba plynu za účelem poskytování veřejnosti),
- teplárenství (např. výroba tepelné energie za účelem poskytování veřejnosti),
- elektroenergetika (např. výroba elektřiny za účelem poskytování veřejnosti),
- vodárenství (např. poskytování vodovodu sloužící veřejné potřebě).

Dále jsou relevantními činnostmi další činnosti stanovené uvedeným ustanovením.

Zadávací řízení

Zadávací řízení je zadavatelem zahájeno odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení nebo výzvy o zahájení zadávacího řízení, pokračuje výběrem nejvýhodnější nabídky dle zadavatelem stanovených kritérií a je ukončeno uzavřením smlouvy s vybraným uchazečem, resp. následným odesláním oznámení o zadání veřejné zakázky.

Druhy zadávacího řízení upravené zákonem [1]:

- otevřené zadávací řízení,
- užší zadávací řízení,
- jednacím řízením s uveřejněním,
- jednacím řízením bez uveřejnění,
- soutěžní dialog,
- zjednodušené podlimitní řízení.

Druh zadávacího řízení	Veřejný zadavatel	Sektorový zadavatel	Zákonné podmínky využití
otevřené řízení	ANO	ANO	nejsou
užší řízení	ANO	ANO	nejsou
jednací s uveřejněním	ANO	ANO	§ 22
jednací bez uveřejnění	ANO	ANO	§ 23
soutěžní dialog	ANO	NE	§ 24
zjednodušené podlimitní	ANO	NE	§ 25

Tabulka 1 Možnosti použití jednotlivých druhů zadávacích řízení zadavateli

Obecné výjimky z působnosti zákona

Zadavatel se nemusí řídit zákonem, pokud jde o utajované informace, informace týkající se bezpečnosti státu a veřejné zakázky zadávané podle zvláštního právního předpisu a další zakázky stanovené § 18. Obecné jsou proto, že se vztahují na veřejného i sektorového zadavatele.

Výjimky z působnosti zákona pro sektorové zadavatele

Sektorový zadavatel má povinnost při zadávání veřejných zakázek postupovat podle zákona jen v případě nadlimitních zakázek zadávaných v souvislosti s výkonem relevantní činnosti.

Zákon se také nevztahuje na zadávání nadlimitních veřejných zakázek sektorovým zadavatelem, pokud jsou zadávány za jiným účelem, než je výkon relevantní činnosti, nebo za účelem výkonu relevantní činnosti ve státě, který není členem EU za podmínek stanovených v § 19. Sektorový zadavatel se dále nemusí řídit zákonem v případě veřejných zakázek zadávaných za účelem dalšího prodeje nebo pronájmu předmětu veřejné zakázky třetím osobám za předpokladu uvedeném v § 19, nebo v případě veřejných zakázek na nákup vody, na dodávku energie nebo paliv pro výrobu energie, nebo veřejných zakázek na nákup podpůrných služeb podle zvláštního právního předpisu pro zajištění systémových služeb a na nákup elektrické energie pro krytí ztrát v přenosové nebo distribuční soustavě, pokud jsou zadávány provozovatelem přenosové či distribuční soustavy.

Další výjimky z působnosti zákona pro sektorové zadavatele jsou uvedeny v § 19 zákona.

3.2. Legislativní úprava veřejných zakázek

3.2.1. Historie

Zákon č. 199/94 Sb.

Do roku 1994 bylo zadávání veřejných zakázek usměrňováno pouze metodickými pokyny vlády nebo ústředních orgánů až do doby vydání Zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který byl v platnosti 10 let. Upravoval závazný postup zadavatelů veřejných zakázek směřujících od uzavření smluv k jejich provedení, obchodní veřejnou soutěž a způsob dohledu nad dodržováním tohoto zákona.

Uvedený právní předpis nezná pojem zadávacího řízení a lze ho charakterizovat jako úpravu specifického způsobu uzavírání smluv k zabezpečování důležitých zakázek, které zadávají ministerstva, jiné správní úřady, územní samosprávné celky a jimi zřizované rozpočtové a příspěvkové organizace, jakož i další výslovně vyjmenované státní orgány a právnické osoby, které hospodaří s prostředky státního rozpočtu, státních fondů, příspěvků mezinárodních organizací nebo rozpočtů územně správních celků.

V souvislosti se vstupem do Evropské Unie byl přijat nový právní předpis, Zákon č. 40/2004 Sb., účinný od 1. 5. 2004, protože v případě dosavadního právního předpisu nebylo možné dosáhnout plné slučitelnosti s právem EU.

Zákon č. 40/2004 Sb.

Přijetím tohoto zákona došlo k transpozici všech tehdy platných směrnic Evropské unie upravujících zadávání veřejných zakázek do právního řádu České republiky. V důsledku přijetí nového zákona je právní úprava veřejných zakázek v evropských státech obdobná. Při aplikaci zákona v praxi se za poměrně krátkou dobu projevilo hned několik problematických oblastí. Většinou nebylo možné otázky z nich vyplývající překlenout pouhým výkladem. Většina podnětů týkajících se problematických úseků zákona byla získána na základě opakovaně vznášených dotazů od zadavatelů i dodavatelů, při provádění školení k zákonu a na základě konzultací např. s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže [9].

Příklady nejednoznačných oblastí [9]:

- definice, zejména definice zadavatelů,
- úprava postupu v jednotlivých druzích zadávacího řízení,
- přílišná rigidita zadávacích řízení v případě podlimitních veřejných zakázek,
- mezery v právní úpravě námitek a návaznosti lhůt,
- nejasnosti při prokazování kvalifikace.

Konkrétními problémy zákona byly nemožnost zadávat zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění v případě havárií a živelných katastrof bez vyhlášení krizového stavu, nejasné omezování počtu zájemců v užším řízení, nutnost nákupu nemovitostí bez určení specifických pravidel a otázka složení a ustanovování hodnotících komisí [9].

Část problémů byla způsobena nedokonalou transpozicí směrnic EU zejména v případech, kdy byly nejasné samotné směrnice, nebo směrnice nebyly příliš konsistentní s českým právním řádem. Svou zásluhu na vzniku problémových ustanovení zákona měl také časový faktor, protože zákon byl schvalován pod velkým časovým tlakem. V případě nepřijetí zákona by totiž hrozilo, že Česká republika nebude moci čerpat finanční prostředky ze strukturálních a dalších fondů EU od okamžiku vstupu. Řešení většiny problematických oblastí mohl přinést pouze zcela nový zákon [9].

3.2.2. Současná právní úprava

Zákon č. 137/2006 Sb.

Současnou právní úpravu problematiky zadávání veřejných zakázek upravuje Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Zákon upravuje postupy při zadávání veřejných zakázek, soutěž o návrh, dohled nad dodržováním tohoto zákona a podmínky vedení a funkce seznamu kvalifikovaných dodavatelů a dále systému certifikovaných dodavatelů. Zároveň jsou v zákoně zapracovány také příslušné předpisy Evropských společenství.

Ve srovnání s předešlým právním předpisem zákon prohlubuje diferenciaci mezi sektorovým a ostatními zadavateli. Sektorovým zadavatelům totiž přináší úlevy z nutnosti striktní aplikace veškerých ustanovení zákona [1].

Úlevy přináší z toho důvodu, že sektorový zadavatel může také zadávat zakázky, které nejsou spojeny s veřejným zájmem, ale jsou pouze věcí zadavatele. Jeho činnost slouží především k udržení soutěžního prostředí a zakázky jsou hrazeny z jeho vlastních finančních zdrojů. Z tohoto důvodu není nutné, aby se sektorový zadavatel zákonem řídil v každé situaci. Samozřejmě úskalím využití úlevy ze striktního dodržování zákona je, že zadavatel musí vysvětlit a právně odůvodnit možnost použití výjimky. Jeho vysvětlení pak může být napadeno Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

Součástí obecného trendu cíleně uplatňovaného v rámci Evropské Unie je elektronizace veřejné správy jako celku. V současné právní úpravě jsou již zavedeny prvky elektronického zadávání veřejných zakázek. Elektronizace veřejného zadávání umožňuje na základě poznatků z praxe dosažení značných úspor. Příkladem prvků v rámci elektronizace jsou dynamické nákupní systémy a elektronické aukce.

Zákon doznal v poslední době nemálo změn a některé zapracované změny mají významný dopad do praxe. Důvody novelizací jsou výkladové nejasnosti, které mívají za důsledek nechtěné špatné postupy, nebo manipulaci se zakázkami, a nefunkčnost právní úpravy, která znamená vysokou neefektivitu zadávání veřejných zakázek. Veškeré novely vycházely z požadavku společnosti na zprůhlednění veřejných zakázek. Pro účastníky v procesu zadávání veřejných zakázek, především pro zadavatele, je proto velmi komplikované změny v právní úpravě sledovat a správně aplikovat v praxi. Právní úprava a její změny vyžadují zvýšenou pozornost a čas potřebný pro zpracování nových poznatků a následnou aplikaci v zadávacím řízení. Novelizace mají za důsledek zvýšené náklady na právní podporu zadavatele, zvýšené náklady na kvalifikaci odborných pracovníků, zvyšování administrativní náročnosti a nejistotu zadavatele, jak má v dané situaci postupovat. V současné době je ve schvalovacím řízení další novelizace, která by měla přinést závažné dopady do praxe. Novelizace bude nastíněna v praktické části.

3.3. Informační systémy

3.3.1. Informační systém o veřejných zakázkách (IS VZ)

Informační systém o veřejných zakázkách je informačním systémem veřejné správy, jehož prostřednictvím Ministerstvo pro místní rozvoj zajišťuje funkce v následujících oblastech [7]:

- uveřejňování (§ 146 – 147 zákona),
- seznam kvalifikovaných dodavatelů (§ 125 – 132 zákona),
- seznam systému certifikovaných dodavatelů (§ 133 – 142 zákona),
- statistické výstupy o veřejných zakázkách (§ 157 zákona),
- rejstřík koncesních smluv.

Informační systém nabízí uživatelům metodickou podporu a část informující o používaných klasifikacích a číselnících v oblasti veřejných zakázek a koncesí. Zadavatelé využívají především uveřejňovací subsystém (IS VZ US), kde naleznou aktuální vzory formulářů k vyplnění a zaslání na adresu České pošty, a.s., koncesionáře, který subsystém provozuje. Formuláře slouží ke zveřejnění informací o veřejné zakázce, pokud obeznamujeme potencionální dodavatele s veřejnou zakázkou a dále v případě ukončení zadávacího řízení buď formou zadání veřejné zakázky, nebo formou jejího odůvodněného zrušení.

Uveřejňovací subsystém umožňuje vyhledávání publikovaných veřejných zakázek, vítězných uchazečů včetně cílové ceny, metodickou podporu a další informace související s veřejnými zakázkami. V sekci číselníky a klasifikace zadavatel nalezne potřebný CPV kód (Common Procurement Vocabulary), který přiřazuje číselný kód podle předmětu zakázky, také je zde vedena územní klasifikace (NUTS kódy), číselník právních forem organizací, států a další [7].

Součástí informačního systému je nově také rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek, který bude blíže popsán v rámci praktické části.

3.3.2. Tenders electronic daily („TED“)

TED je elektronickou verzí Dodatku k Úřednímu věstníku Evropské unie. Obdobně jako výše zmíněný informační systém obsahuje informace o veřejných zakázkách s tím rozdílem, že se v něm zveřejňují veřejné zakázky členských zemí Evropské unie. Umožňuje tedy zadavateli informovat o veřejné zakázce i potenciální zahraniční dodavatele, kteří informační systém již znají a aktuálně veřejné zakázky sledují.

IS VZ je tedy český informační systém o veřejných zakázkách a TED je informačním systémem o veřejných zakázkách Evropské unie.

Mimo jiné TED poskytuje bezplatný přístup k obchodním příležitostem, pravidelně se aktualizuje, umožňuje procházet oznámení, vyhledávat v nich, třídit je dle zemí, regionů, obchodního sektoru nebo dalších kritérií. Informace o dokumentech jsou uveřejňovány ve 23 úředních jazycích EU [6].

TED může využívat každý, i ten, kdo se do systému neregistruje. Registrace a jeho používání jsou bezplatné. K výhodám registrovaného uživatele patří přístup ke kompletnímu obsahu TED včetně archivu, personalizace vyhledávacích profilů dle potřeb a objednání e-mailových upozornění na základě profilů [6].

Veřejnou zakázku lze uveřejnit v obou informačních systémech prostřednictvím jediného formuláře a objednávky.

3.4. Zadávací řízení podle zákona

Zadávací řízení se všemi jeho náležitostmi je upraveno ve 2. části zákona a obecně má následující fáze:

- odeslání oznámení nebo výzvy o zahájení zadávacího řízení,
- příjem obálek s nabídkami ve stanovené lhůtě,
- otevírání obálek s nabídkami,
- posouzení a hodnocení nabídek,
- zveřejnění výsledků zadávacího řízení.

Možnost použití jednotlivých druhů zadávacích řízení závisí na kategorii zadavatele (viz Tabulka č. 1, str. 6) a na tom, zda jsou splněny podmínky pro jejich použití stanovené zákonem. Sektorový zadavatel může využít otevřené řízení, užší řízení a při splnění podmínek jednací řízení s uveřejněním (§ 22) nebo bez uveřejnění (§ 23).

Soutěžní dialog a zjednodušené podlimitní řízení může použít pouze veřejný zadavatel. Oznámení soutěžního dialogu je výzvou neomezeného počtu dodavatelů k podání žádosti o účast a k prokázání kvalifikace. Po posouzení kvalifikace jsou uchazeči vyzváni k účasti v soutěžním dialogu za účelem nalezení jednoho či více vhodných řešení plnění veřejné zakázky. Po nalezení řešení jsou vyzváni všichni uchazeči, kteří byli vyzváni k podání nabídek s tím, že tyto nabídky mají respektovat zadavatelem vybrané řešení. Ve zjednodušeném podlimitním řízení vyzve zadavatel nejméně pět zájemců k podání nabídky.

Otevřené řízení

Otevřené řízení je nejjednodušším druhem zadávacího řízení. Zadavatel prostřednictvím oznámení vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídky a prokázání kvalifikace. Nabídku může podat kterákoli osoba, která má o podání nabídky zájem.

Užší řízení

V užším zadávacím řízení je vyzván neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast v zadávacím řízení a k prokázání splnění kvalifikace. Zájemce, kterými je splnění kvalifikace prokázáno, jsou zadavatelem následně vyzváni k podání nabídky. Zadavatel může v oznámení omezit počet zájemců pro účast v užším řízení, nebo stanovit maximální počet zájemců, které vyzve k podání nabídky.

Sektorový zadavatel musí k podání nabídky vyzvat minimálně 3 zájemce. V situaci, kdy bylo podáno méně žádostí o účast, nebo splnění kvalifikace prokázalo méně zájemců, vyzve zadavatel tento počet. Výzva k podání nabídek obsahuje podle zákona minimálně zadávací dokumentaci nebo podmínky jejího poskytnutí, informaci o uveřejnění oznámení zadávacího řízení, lhůtu pro podání nabídek, místo podání nabídek, údaje o hodnotících kritériích, pokud nejsou již uvedeny v oznámení nebo zadávací dokumentaci, a informaci o požadovaném jazyku pro zpracování nabídky.

Jednací řízení s uveřejněním

V jednacím řízení s uveřejněním zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádosti o účast. Zájemci, kteří prokázali splnění kvalifikace, nebo zájemci na základě dalších omezení podle zákona, jsou vyzváni k podání nabídky. Vyzváni musí být opět nejméně 3 zájemci, pokud jich nesplní kvalifikaci méně, nebo méně zájemců nepodá žádosti o účast.

Písemná výzva obsahuje kromě náležitostí zmíněných v rámci užšího řízení také počet uchazečů, s nimiž zadavatel zahájí jednání o nabídkách, způsob a zásady jednání s uchazeči o nabídkách, způsob výběru uchazečů pro další fáze jednání, pokud zadavatel bude omezovat počet zájemců postupně.

Po posouzení a hodnocení nabídek oznámí zadavatel předběžný výsledek jejich hodnocení a současně vyzve uchazeče k prvnímu jednání o nabídkách s uvedením doby, místa a jazyku jednání. Jednání se na základě oznámení může uskutečnit v několika fázích za účelem postupného omezování počtu zájemců. Jednáno může být o všech podmínkách plnění obsažených v nabídkách. Zadávací podmínky jsou ale závazné a nemohou být ani

jednou stranou měněny. Zadavatel může uchazečům sdělit pouze výši aktuální nabídkové ceny a další informace jen se souhlasem příslušného uchazeče. Jednání může probíhat s každým uchazečem zvlášť, nebo se všemi najednou.

Jednací řízení bez uveřejnění

Nejrychlejším a nejméně formálním způsobem zadání veřejné zakázky je jednací řízení bez uveřejnění. Zadavatel veřejné zakázky v tomto typu řízení přímo vyzývá jednoho či více dodavatelů k jednání. Výzva k jednání musí obsahovat informaci o předmětu veřejné zakázky, identifikační údaje zadavatele, zadávací dokumentaci nebo podmínky přístupu, místo, den a hodinu konání prvního jednání včetně jazyka jednání, způsob a zásady jednání, termín posledního možného jednání s přihlédnutím ke lhůtě pro podání nabídek, příp. lhůtu a místo pro podání nabídek, požadavky na prokazování splnění kvalifikace a údaje o hodnotících kritériích.

3.4.1. Zahájení zadávacího řízení

Zadávací řízení začíná odesláním oznámení nebo výzvy o jeho zahájení. V případě, že je zadavatel povinen podle zákona oznámení o zahájení zadávacího řízení zveřejnit, zveřejní ho v informačním systému o veřejných zakázkách, příp. v Úředním věstníku Evropské unie. Pokud zadavatel není povinen oznámení uveřejnit, může posléze uveřejnit oznámení o záměru uzavřít smlouvu. Oznámení se uveřejňuje prostřednictvím platných formulářů dostupných v informačním systému o veřejných zakázkách.

Lhůty v zadávacím řízení pro sektorového zadavatele

Lhůty musí sektorový zadavatel stanovit podle charakteru předmětu veřejné zakázky. Jejich omezení jsou stanoveny v § 41 zákona. Stanovené lhůty musí být uvedeny v oznámení nebo ve výzvě a začínají běžet dnem, který následuje po dni zahájení zadávacího řízení.

V rámci zadávacího řízení mohou být stanoveny následující lhůty dle použitého druhu zadávacího řízení [1].

- lhůta pro doručení žádostí o účast,
- lhůta pro podání nabídek.

Zadávací lhůta

Zadávací lhůta představuje dobu, po kterou jsou uchazeči vázáni svými nabídkami. Je upravena v § 43 zákona a zadavatel ji stanoví s ohledem na druh zadávacího řízení a předmět veřejné zakázky. Délku zadávací lhůty musí zadavatel uvést v oznámení nebo výzvě o zahájení zadávacího řízení.

Začátek zadávací lhůty je okamžik skončení lhůty pro podání nabídek a poslední den zadávací lhůty je den doručení oznámení zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky. Pro uchazeče, se kterým bude uzavřena smlouva, trvá zadávací lhůta až do doby jejího uzavření, nebo do doby zrušení zadávacího řízení.

3.4.2. Zadávací dokumentace

Zadávací dokumentace vymezuje předmět veřejné zakázky. Je to soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek zadavatele. Ze zadávací dokumentace vycházejí uchazeči při přípravě nabídky. Dokumentace obsahuje podrobnější informace než oznámení a musí obsahovat minimálně náležitosti stanovené v § 44 zákona.

Zpravidla obsahuje název veřejné zakázky, čím se její zadání řídí, přesnou specifikaci předmětu plnění, obchodní podmínky, požadavek na způsob zpracování nabídkové ceny, platební podmínky, dobu a místo plnění zakázky, požadavky na splnění kvalifikace a další požadavky, způsob hodnocení nabídek, pokyny pro podání nabídek s uvedením kontaktní osoby zadavatele, dobu a místo otevírání obálek s nabídkami, požadavky na obsahovou náplň a uspořádání nabídky, sankce a smluvní pokuty. Zadávací dokumentace může také obsahovat technické podmínky, požadavky na varianty nabídky, nebo požadavek jistoty.

Zadavatel může v zadávacích podmínkách připustit také varianty nabídek, pokud veřejnou zakázku zadává na základě ekonomické výhodnosti nabídky. Požadavky na varianty musí být uvedeny v zadávací dokumentaci.

Poskytování zadávací dokumentace dodavatelům

Na základě § 48 zákona má zadavatel povinnost umožnit dodavatelům v otevřeném či zjednodušeném podlimitním řízení dálkový přístup k zadávací dokumentaci, nebo jim ji předat v listinné podobě. Nabídky mohou být podány i takovými uchazeči, kteří si od zadavatele zadávací dokumentaci nevyzvedli. Způsob jejího poskytování se odvíjí od druhu zadávacího řízení, který si zadavatel zvolí.

V užším zadávacím řízení a v jednacím řízení s uveřejněním nebo bez uveřejnění poskytne zadavatel zadávací dokumentaci jako přílohu výzvy k podání nabídek, nebo ve výzvě uvede místo, kde je zadávací dokumentace dálkově přístupná. Další možností je zaslání dokumentace na žádost dodavatele v elektronické nebo listinné podobě. Zadavatel tak musí učinit nejpozději do 6 dnů od doručení písemné žádosti dodavatele. V neposlední řadě může zadavatel poskytnout dokumentaci tak, že uvede adresu, na které má dodavatel možnost si dokumentaci vyzvednout. Tato situace se využívá v případě, že je adresa jiná, než sídlo zadavatele. Zadávací dokumentace může být poskytnuta zdarma nebo za úplatek, pokud zadavatel stanoví v zadávacích podmínkách vyšší nákladů na reprodukci dokumentace, balné a poštovné a stanoví i platební podmínky [1].

Obdobně platí výše uvedená pravidla i pro kvalifikační dokumentaci v rámci užšího a jednacím řízení s uveřejněním, pokud ji zadavatel nezveřejnil způsobem, který umožňuje dálkový přístup. Tato situace je nově upravena § 48 v odst. 4.

Dodatečné informace k zadávacím podmínkám

Dodavatel má právo i po obdržení zadávací dokumentace požadovat další doplňující informace. Zadavatel musí dodavateli požadované informace poskytnout ve lhůtě podle konkrétní situace stanovené v § 49 v odst. 2 zákona. Dodatečné informace ale zadavatel neposkytuje pouze žadateli, ale zároveň musí obelst všechny dodavatele, kterým byla zadávací dokumentace poskytnuta. Dodatečné informace zadavatel uveřejní stejným způsobem, jakým poskytl přístup k zadávací nebo kvalifikační dokumentaci, a který umožňuje dálkový přístup.

Prohlídka místa plnění

V některých situacích je pro účely zpracování nabídky nutné, aby si uchazeč nejdříve prohlédl místo plnění. Může tak učinit pouze v době určené zadavatelem v zadávacích podmínkách na základě lhůt podle § 49 odst. 5. V případě zjednodušeného podlimitního řízení zadavatel oznámí potřebné informace týkající se prohlídky místa plnění na svém profilu.

3.4.3. Kvalifikace

Požadavky sektorového zadavatele na kvalifikaci dodavatele

Rozsah kvalifikace [1]:

- základní kvalifikační předpoklady,
- profesní kvalifikační předpoklady,
- ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady,
- technické kvalifikační předpoklady.

Požadavky na splnění kvalifikace jsou zadavatelem stanoveny v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení a jejich podrobná specifikace může být také součástí kvalifikační nebo zadávací dokumentace. Sektorový zadavatel může stanovit jakékoliv objektivní požadavky na splnění kvalifikace dodavatele, které mu umožňují její objektivní posouzení.

Základní kvalifikační předpoklady jsou v zákoně ustanoveny § 53 odst. 1. Jejich splnění se prokazuje předložením dokumentů podle § 51 odst. 2, a to výpisem z evidence Rejstříku trestů, potvrzením příslušného finančního úřadu a ve vztahu ke spotřební dani pouze čestným prohlášením, dále potvrzením příslušného orgánu či instituce nebo čestným prohlášením.

Profesní kvalifikační předpoklady podle § 54 dodavatel dokládá předložením výpisu z obchodního rejstříku či obdobné evidence, dokladu o oprávnění k podnikání podle zvláštních právních předpisů, dokladu vydaného profesní samosprávnou komorou nebo jinou profesní organizací prokazující jeho členství, pokud to vyžaduje charakter veřejné zakázky a předložením dokladu osvědčujícího jeho odbornou způsobilost.

Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady upravuje § 55, může být požadována pojistná smlouva, rozvaha, údaj o celkovém obratu podle podmínek ustanovení. Zadavatel musí v oznámení nebo výzvě o zahájení zadávacího řízení stanovit rozsah požadovaných informací a dokladů, informovat o způsobu prokázání jejich splnění a určit minimální úroveň těchto předpokladů podle předmětu veřejné zakázky.

Technické kvalifikační předpoklady, které může zadavatel požadovat, jsou stanoveny § 56. V případě zakázky na dodávky to mohou být např. seznam významných dodávek realizovaných v posledních 3 letech, seznam techniků či technických útvarů, popis technického vybavení a opatření, vzorky apod., obdobně jsou předpoklady stanoveny i pro další typy veřejných zakázek podle předmětu.

Rozsah informací a dokladů v rámci požadované kvalifikace vymezí sektorový zadavatel na základě druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky. Sektorový zadavatel může v rámci prokázání technické způsobilosti požadovat předložení dokladu o registraci v systému řízení a auditu z hlediska ochrany životního prostředí nebo certifikátu řízení z hlediska ochrany životního prostředí, pokud je to odůvodněno předmětem zakázky. Stejně tak může na základě předmětu veřejné zakázky požadovat předložení certifikátu systému řízení jakosti [1].

Prokazování splnění kvalifikace

Sektorový zadavatel je povinen požadovat prokázání splnění kvalifikace dodavatele pouze v užším řízení a jednacím řízení s uveřejněním, kdy je prokázání splnění kvalifikace předpokladem vyzvání zájemce k podání nabídky. Sektorový zadavatel má také oprávnění požadovat prokázání splnění kvalifikace v otevřeném řízení a jednacím řízení bez uveřejnění v rozsahu jím stanoveném, kdy je prokázání splnění kvalifikace předpokladem posouzení a hodnocení nabídky uchazeče [1].

Část kvalifikace týkající se požadavků na ekonomickou, finanční nebo technickou způsobilost je uchazeč oprávněn prokázat i jinými rovnocennými doklady, nebo je oprávněn splnění této kvalifikace v chybějícím rozsahu prokázat prostřednictvím subdodavatele [1].

3.4.4. Jistota

Dle § 67 zákona může zadavatel za daných podmínek požadovat po uchazečích, aby k zajištění plnění svých povinností plynoucích z účasti v zadávacím řízení poskytli jistotu. Výše jistoty nesmí překročit 2 % předpokládané hodnoty veřejné zakázky a může být uchazečem poskytnuta složením peněžní částky na účet zadavatele („peněžní jistota“), formou bankovní záruky, nebo pojištěním záruky.

Zadavatel je povinen následně peněžní jistotu včetně úroků uvolnit tomu uchazeči, s nímž byla uzavřena smlouva do 7 dnů po uzavření, dále uchazeči, jehož nabídka nebyla vybrána jako nevhodnější a nebylo možné s ním uzavřít smlouvu ji uvolní do 7 dnů po doručení oznámení o výběru nejvhodnější nabídky a také uchazeči, který byl ze zadávacího řízení vyloučen do 7 dnů po odeslání oznámení o vyloučení. Peněžní jistota je zadavatelem uchazečům uvolněna i v případě zrušení zadávacího řízení do 7 dnů po odeslání oznámení o zrušení.

Bankovní záruka nebo pojištění záruky musí být platné po celou dobu zadávací lhůty a zadavatel je povinen kopii záruční listiny uchovat a originál vrátit uchazeči ve lhůtě upravené zákonem. V případě, že je jistota poskytnuta formou pojištění záruky, musí být pojistná smlouva uzavřena tak, že uchazeč se stává pojištěným a zadavatel oprávněnou osobou, která získává právo na pojistné plnění.

Zadavatel má právo na plnění z bankovní záruky nebo na pojistné plnění, nebo mu případně poskytnutá peněžní jistota včetně zúčtovaných úroků, pokud uchazeč zrušil nebo změnil nabídku, nebo odmítl uzavřít smlouvu podle zákona, nebo nesplnil povinnost poskytnout zadavateli řádnou součinnost k uzavření smlouvy dle zákona.

3.4.5. Otevírání obálek s nabídkami

Nabídky

Předpokladem zadání veřejné zakázky dodavateli je podání nabídky, která obsahuje identifikační údaje uchazeče a součásti požadované zákonem a zadavatelem. Uchazeč,

jehož nabídka je označena za neúplnou nebo nepřijatelnou, je vyloučen z účasti v zadávacím řízení [1].

Za neúplnou nabídku je v souladu se zákonem považována taková nabídka, která neobsahuje náležitosti stanovené zákonem či zadavatelem. Úplnost nabídky se kontroluje při otevírání obálek. Nepřijatelnou nabídkou je nabídka, která je nevhodná, protože nesplňuje požadavky zadavatele na předmět plnění veřejné zakázky, nebo nabídka neplní zadávací podmínky z hlediska jiných požadavků. Za nepřijatelnou se označí také nabídka, u které uchazeč neprokázal splnění kvalifikace, nebo je v rozporu s platnými právními předpisy, či obsahuje upravené podmínky plnění v rozporu s požadavky zadavatele nebo neodůvodněnou mimořádně nízkou nabídkovou cenu. Nepřijatelné jsou také nabídky, které byly podány po uplynutí stanovené lhůty [1].

Obsah nabídek [1]:

- identifikační údaje uchazeče,
- návrh smlouvy podepsaný osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče,
- další dokumenty požadované zákonem či zadavatelem,
- kvalifikační dokumenty.

Dodavatel může podle zákona podat pouze jednu nabídku. Dodavatel, který nabídku v zadávacím řízení podal, nesmí být zároveň subdodavatelem, jehož prostřednictvím jiný dodavatel ve stejném zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci. V případě, že dodavatel podá více nabídek samostatně nebo společně s dalšími dodavateli, nebo je současně subdodavatelem, veškeré nabídky podané tímto dodavatelem jsou vyřazeny a dodavatel musí být bezodkladně vyloučen z účasti v zadávacím řízení. Nabídky se podávají písemně ve lhůtě pro podání nabídek v řádně uzavřené obálce označené názvem veřejné zakázky [1].

Otevírání obálek s nabídkami

Pro otevírání obálek je zadavatelem ustanovena komise s nejméně třemi členy. Podle zákona musí být nabídky otevřeny teprve po uplynutí lhůty pro jejich podání, nejpozději však do 30 dnů.

Otevírání obálek se mají právo zúčastnit uchazeči, kteří podali nabídky ve lhůtě pro podání nabídek a další osoby ustanovené zadavatelem. Otevírají se pouze nabídky doručené ve stanovené lhůtě, a to v pořadí, v jakém byly zadavateli doručeny. Při otevírání komise kontroluje zejména úplnost nabídky, kterou představuje její zpracování v požadovaném jazyce, návrh smlouvy podepsaný oprávněnou osobou a součástí požadované zákonem či zadavatelem v zadávacích podmínkách [1].

Po provedení kontroly úplnosti každé nabídky sdělí komise přítomným uchazečům kromě identifikačních údajů uchazeče a informace o splnění či nesplnění požadavků také informaci o nabídkové ceně. Neúplná nabídka bude vyřazena.

V případě, kdy zadavatel uveřejnil v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení záměr použít jako prostředek hodnocení nabídek elektronickou aukci, se ale otevírání obálek koná bez přítomnosti uchazečů [1].

Otevření nabídky, která byla podaná elektronickými prostředky, znamená zpřístupnění jejího obsahu jmenované komisi. Kromě podání nabídek elektronickými prostředky může být také požadováno jejich podání v listinné podobě. V tomto případě jsou na začátku otevírání obálek sděleny přítomným uchazečům informace o nabídkách podaných elektronickými prostředky a poté se pokračuje otevíráním obálek. V případě, že je zadavatelem požadováno pouze podání nabídek elektronickými prostředky, se nemusí otevírání obálek konat. V rámci otevírání nabídek podaných elektronickými prostředky kontroluje komise kromě náležitostí uvedených výše také autentičnost nabídky, a zda s datovou zprávou nebylo manipulováno ještě před otevřením [1].

Protokol o otevírání obálek

Protokol o otevírání obálek podepisují všichni přítomní členové komise a po připojení listiny přítomných uchazečů je přiložen k seznamu nabídek. Uchazeči mají na základě žádosti právo do protokolu nahlédnout a pořídít si z něj výpis nebo opis. V případě, že zadavatel uveřejnil v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení svůj záměr použít elektronickou aukci, nesmí uchazečům protokol zpřístupnit nebo jim umožnit nahlédnout do těch částí protokolu, které obsahují identifikační údaje uchazečů [1].

3.4.6. Posuzování a hodnocení nabídek

Hodnotící komise

Hodnotící komise může zároveň plnit také funkci komise pro otevírání obálek, pokud tak zadavatel stanoví. Veškeré úkony ve vztahu k dodavatelům, které komise činí, jsou podle zákona uskutečňovány jménem zadavatele. Hodnotící komise pro posuzování a hodnocení nabídek se skládá z minimálně 5 členů, a pokud je to odůvodněno předmětem veřejné zakázky musí nejméně jednu třetinu členů tvořit členové s příslušnou odborností. Zároveň je za každého člena hodnotící komise jmenován jeho náhradník [1].

Členové hodnotící komise musí na základě zákona učinit písemné prohlášení o své nepodjatosti ve vztahu k uchazečům. Člen komise tím stvrzuje, že se nebude podílet na zpracování nabídky, že nemá osobní zájem na zadání veřejné zakázky a s uchazeči ho nespojuje pracovní nebo jiný poměr. Prohlášení učiní člen komise na počátku jednání, kde je poprvé přítomen, a pokud v průběhu činnosti hodnotící komise vznikne důvod k podjatosti některého člena, musí o této skutečnosti bezodkladně informovat zadavatele. Zadavatel následně podjatého člena komise vyloučí z další účasti v hodnotící komisi. Sektorový zadavatel a veřejný zadavatel, který má v úmyslu zadat zakázku na základě rámcové smlouvy, nejsou povinni ustanovit hodnotící komisi, přičemž veškerá práva a povinnosti související s posouzením a hodnocením nabídek jsou plněny zadavatelem [1].

Členové komise jsou povinni zachovat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozví v souvislosti s jejich účastí v komisi.

Posouzení nabídek

Komise posoudí nabídky z hlediska splnění zákonných požadavků a požadavků zadavatele, které uvedl v zadávacích podmínkách. Zároveň jsou nabídky posuzovány z hlediska jejich přijatelnosti. Nabídka, která požadavky nesplňuje, je vyřazena, to ovšem neplatí pro zjevné početní chyby, které nemají vliv na nabídkovou cenu. Po novelizaci účinné od 1. 1. 2010 může zadavatel nově vyzvat uchazeče k doplnění kvalifikace i v případě, že v nabídce požadované doklady chybí. V případě nejasností může komise vyzvat uchazeče k písemnému vysvětlení nabídky a po něm jej přizvat na jednání

hodnotící komise za účelem vysvětlení jeho nabídky. Tyto úkony musí proběhnout ve lhůtách podle zákona [1].

Mimořádně nízká nabídková cena

Při posuzování se posuzuje i výše nabídkových cen ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Pokud hodnotící komise shledá nabídkovou cenu uvedenou uchazečem v nabídce mimořádně nízkou vzhledem k předmětu zakázky, může si od uchazeče vyžádat zdůvodnění.

Zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny může být přijato, pokud má výše ceny objektivními příčiny. Podle zákona jsou jimi především ekonomické aspekty konstrukční metody, technologie, výrobního procesu nebo poskytovaných služeb, technické řešení nebo výjimečně příznivé podmínky, originalita stavebních prací, dodávek nebo služeb, soulad s předpisy týkající se ochrany zaměstnanců a pracovních podmínek, které jsou účinné v místě plnění, nebo potenciální možnosti uchazeče získat veřejnou podporu [1].

V případě, že komise shledá, že cena je tak nízká díky možnosti získat veřejnou podporu, může nabídku vyloučit z důvodu mimořádně nízké nabídkové ceny pouze po konzultaci s uchazečem a za předpokladu, že není schopen v dostatečné době prokázat, že veřejná podpora byla poskytnuta v souladu s právními akty Evropských společenství. Zadavatel musí po vyřazení nabídky z tohoto důvodu u nadlimitní veřejné zakázky informovat Evropskou komisi.

Uchazeč, který byl vyzván k objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny a neučiní tak, musí být vyloučen ze zadávacího řízení.

Způsob hodnocení nabídek

Nabídky komise hodnotí podle základních hodnotících kritérií, které bývají uvedeny v oznámení či podrobněji v zadávací dokumentaci. Dle zákona jimi mohou být:

- ekonomická výhodnost nabídky,
- nejnižší nabídková cena.

Základní kritérium volí zadavatel na základě druhu a složitosti veřejné zakázky. Pokud zadavatel použije pro zadání veřejné zakázky jako základní hodnotící kritérium ekonomickou výhodnost nabídky, stanoví dílčí hodnotící kritéria, která budou vyjadřovat vztah užitné hodnoty a ceny a budou se vztahovat k nabízenému plnění. Dílčími hodnotícími kritérii mohou být dle § 78 zejména nabídková cena, kvalita, technická úroveň, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti z hlediska vlivu na životní prostředí, vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro dokončení. Jednotlivým dílčím hodnotícím kritériím musí zadavatel přidělit váhu vyjádřenou v procentech, nebo jiným způsobem.

Dílčí hodnotící kritéria a jejich váhu je zadavatel povinen uvést v příslušné dokumentaci podle druhu zadávacího řízení na základě zákona. V případě, že váhu dílčích kritérií nelze objektivně stanovit, uvede zadavatel kritéria v sestupném pořadí podle významu, který jim přisuzuje.

Hodnotící komise hodnotí nabídky podle stanovených kritérií. Pokud poruší postup stanovený zákonem, zadavatel rozhodne o novém posouzení a hodnocení nabídek a pro stanoví pro ně jinou hodnotící komisi, příp. je provede sám.

Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek

Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek obsahuje seznam posouzených nabídek, seznam nabídek, které byly ze zadávacího řízení vyřazeny s uvedením důvodu, údaj o složení hodnotící komise, popis způsobu hodnocení nabídek s odůvodněním a výsledek hodnocení. Nově musí být v dokumentu uveden také popis hodnocení jednotlivých nabídek v rámci všech hodnotících kritérií. Zadavatel je povinen až do uzavření smlouvy umožnit všem uchazečům, jejichž nabídky byly předmětem hodnocení, do zprávy nahlédnout a pořídit si z ní výpisy, kopie nebo opisy [1].

3.4.7. Ukončení zadávacího řízení

Výběr nejvhodnější nabídky

Za nejvhodnější označí zadavatel nabídku, která byla podle hodnotících kritérií vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější, nebo jako nabídka s nejnižší nabídkovou cenou. Oznámení o výběru nejvhodnější nabídky je odesláno všem dotčeným uchazečům (dotčený uchazeč je takový uchazeč, který nebyl s konečnou platností vyloučen ze zadávacího řízení).

Oznámení o výběru nejvhodnější nabídky musí obsahovat identifikační údaje všech uchazečů, jejichž nabídka byla hodnocena, výsledek hodnocení nabídek, odůvodnění výběru nejvhodnější nabídky a počet a pořadí nabídek, které byly hodnoceny v jednacím řízení s uveřejněním na základě jednání o nabídkách, a jaké údaje z nabídky byly hodnoceny zadavatelem na základě jednání, a jak byly hodnoceny v rámci jednotlivých hodnotících kritérií. V neposlední řadě musí být uchazečem v oznámení uvedeno také poučení o lhůtě pro podání námitek podle § 110 odst. 4 a zákazu uzavření smlouvy podle § 82 odst. 1.

Uzavření smlouvy

Smlouva s vybraným uchazečem nesmí být uzavřena před uplynutím lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky. Smlouvu, která má být v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce, uzavře zadavatel s vybraným uchazečem do 15 dnů po uplynutí lhůty pro podání námitek.

Vybraný uchazeč musí zadavateli poskytnout řádnou součinnost nezbytnou k uzavření smlouvy. Pokud vybraný uchazeč odmítne uzavřít smlouvu, nebo neposkytne součinnost tak, aby mohla být smlouva ve stanovené lhůtě uzavřena, může zadavatel uzavřít smlouvu s uchazečem umístěným na druhém místě. Pokud i ten odmítne, může zadavatel uzavřít smlouvu s dalším uchazečem v pořadí. Uchazeč, který byl zvolený následně z důvodu nesoučinnosti původně vybraného uchazeče, je povinen poskytnout součinnost ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy k uzavření smlouvy.

Sektorový zadavatel je povinen odeslat do dvou měsíců po uzavření smlouvy oznámení o výsledku zadávacího řízení na základě zákonných požadavků.

Zrušení zadávacího řízení

Zadávací řízení může být ukončeno zrušením. Zadavatel může zadávací řízení bezodkladně zrušit, pokud ve stanovené lhůtě nebyly podány žádné nabídky, žádosti o účast nebo potvrzení zájmu účastnit se zadávacího řízení, nebo pokud byli všichni dodavatelé ze zadávacího řízení vyloučeni. Dalším důvodem může být nemožnost uzavření smlouvy. Jednací řízení s uveřejněním může být bezodkladně zrušeno, pokud ani poslední uchazeč v pořadí, s nímž bylo možné uzavřít smlouvu, nepředložil upravený návrh, nebo zadavatel dalšího uchazeče k předložení návrhu smlouvy nevyzval, nebo pokud nebyl podán dostatečný počet nabídek, či nezbyl po jejich posouzení.

Zrušit zadávací řízení může dále zadavatel bezodkladně, pokud stanovil minimální počet zájemců a ten nebyl naplněn, nebo pokud počet zájemců vyzvaných zadavatelem k podání nabídky v zákonem stanovených druzích zadávacího řízení byl nižší nebo roven minimálnímu zákonnému počtu. Dále tak může učinit v situaci, kdy vybraný uchazeč odmítl uzavřít smlouvu, nebo neposkytl řádnou součinnost, nebo v důsledku podstatné změny okolností, které zadavatel nemohl předvídat a ani nezpůsobil, odpadly důvody pro pokračování v zadávacím řízení, nebo pokud se v průběhu zadávacího řízení vyskytly důvody pro jeho zrušení.

Zadávací řízení může být také zrušeno:

- do doby uzavření smlouvy, pokud není možné uzavřít smlouvu, nebo
- do doby rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky, pokud byla podána jen jedna nabídka, nebo byly všechny podané nabídky kromě jedné vyřazeny.

Sektorový zadavatel má právo zrušit zadávací řízení také v případě, že si tuto možnost vyhradil v oznámení o zahájení zadávacího řízení. Zadavatel je povinen odeslat písemné oznámení o zrušení zadávacího řízení do dvou pracovních dnů po přijetí rozhodnutí všem známým zájemcům nebo uchazečům s uvedením důvodu [1].

Písemná zpráva zadavatele

Písemná zpráva o každé nadlimitní zakázce musí obsahovat identifikační údaje zadavatele, předmět veřejné zakázky a cenu sjednanou ve smlouvě, dále identifikační údaje vybraného uchazeče, odůvodnění výběru nejvhodnější nabídky a informaci, jaká část veřejné zakázky bude plněna prostřednictvím subdodavatele. Další náležitostí písemné zprávy jsou identifikační údaje zájemců či uchazečů, kteří byli z účasti v zadávacím řízení vyloučeni, příp. odůvodnění vyloučení uchazeče s mimořádně nízkou nabídkovou cenou v nabídce. Pokud bylo použito jednací řízení nebo soutěžní dialog, musí písemná zpráva obsahovat důvod jeho použití a v případě zrušení zadávacího řízení, musí být ve zprávě uveden důvod, proč bylo zrušeno [1].

Komunikace

Během zadávacího řízení nesmí být podle § 148 narušena důvěrnost nabídek a žádostí o účast a úplnost údajů v nich obsažených. Dokumenty mohou být doručeny prostřednictvím kurýrní služby, držitele poštovní licence podle zvláštního předpisu, elektronickými prostředky prostřednictvím datové schránky aj. Zadavatel si musí vést písemnou evidenci všech úkonů učiněných dodavatelem vůči zadavateli a zadavatelem vůči dodavatelům, Úřadu nebo Evropské komisi.

Uchovávání dokumentace

Dokumentace o veřejné zakázce a záznamy o úkonech učiněných elektronicky musí být zadavatelem uchovávány pět let od uzavření smlouvy, její změny, nebo od zrušení zadávacího řízení. Dokumentací se rozumí souhrn veškerých dokumentů v listinné nebo elektronické podobě požadovaných zákonem, úplné znění nabídek a uzavřených smluv. Sektorový zadavatel je povinen uchovávat si stejnou dobu také nezbytné informace, které v případě nadlimitní veřejné zakázky související s výkonem relevantní činnosti odůvodňují použití výjimky stanovené § 4 odst. 2, nebo 19 [1].

3.4.8. Možnosti elektronizace výběrového řízení

Papírové podání nabídek s následnou e-aukcí

První možností elektronizace je papírové podání nabídek s využitím elektronické aukce, která je upravena § 96 a 97 zákona. Tento způsob je vhodný pro otevřené zadávací řízení i jednací řízení s uveřejněním. Uchazeči zadavateli doručí nabídky v listinné podobě a posouzení a hodnocení je realizováno podle zákona. Uchazečům, jejichž nabídka byla hodnocena, je elektronicky zaslána výzva k zadání nových aukčních hodnot, která musí obsahovat veškeré informace, které uchazeči potřebují, nebo minimálně odkaz na zadávací podmínky. Při využití ekonomické výhodnosti jako základního hodnotícího kritéria musí výzva zároveň obsahovat také výsledek předběžného hodnocení s uvedením vzorce, kterým jsou počítány váhy.

Elektronická aukce může být zahájena nejdříve 2 pracovní dny po odeslání výzvy, může probíhat i ve více kolech. Zadavatel je povinen sdělit uchazečům informaci o pořadí, nebo nejlepších aukčních hodnotách, příp. další informace o dotčených cenách, nebo hodnotách způsobem stanoveným ve výzvě a o počtu účastníků v příslušném kole bez prozrazení jejich totožnosti.

Aukce je ukončena v předem stanovený čas a hodinu, nebo pokud nejsou nové aukční hodnoty, nebo byl vyčerpán počet aukčních kol stanovený ve výzvě. Způsob ukončení je stanoven ve výzvě.

Elektronické výběrové řízení

Tento způsob představuje úplnou elektronizaci nadlimitních zakázek, tzn. elektronické zasílání zadávací dokumentace, elektronické podání nabídek, vyhodnocení i archivaci. Je upraven § 149 a vyhláškou č. 329/2006 Sb.

Elektronické výběrové řízení s využitím e-aukce

Elektronické výběrové řízení podle zákona s využitím elektronické aukce představuje kombinaci prvních dvou způsobů.

Dynamický nákupní systém

Dynamický nákupní systém lze použít v otevřeném řízení pro periodický nákup běžného obecně dostupného zboží, služeb či stavebních prací.

Datové schránky

Dokumentaci pro účely výběrového řízení stanovenou zákonem je možné doručit také prostřednictvím datových schránek. Datové schránky lze použít pouze v rámci výběrového řízení s českými uchazeči a konverze dokumentů musí být provedena autorizovaným způsobem podle Zákona č. 300/2008 Sb.

Využití elektronizace pouze k vybraným úkonům

Elektronizace by měla být využita v situacích, kdy lze dosáhnout zkrácení lhůt, výčet takových situací nabízí § 148 zákona. Dalšími úkony vhodnými pro elektronizaci jsou poskytování zadávací dokumentace a poskytování dodatečných informací, jakými jsou reakce na dotazy uchazečů a protokoly. Každý elektronický úkon musí být opatřený zaručeným elektronickým podpisem.

3.5. Dohled nad dodržováním zákona

Dodržování právních předpisů ze strany zadavatele při zadávání veřejných zakázek kontroluje Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále „ÚOHS“). Je to ústřední orgán státní správy České republiky s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a v monitoringu a koordinaci veřejné podpory. ÚOHS přezkoumává zákonnost úkonů zadavatele s cílem zajistit, aby byly zachovány obecné zásady, zásada transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace (§ 6 zákona).

ÚOHS je řízen předsedou, který je jmenován prezidentem Republiky na 6 let. V současné době je předsedou Petr Rafaj, který se po několikaletém působení v soukromém sektoru stal v roce 1998 místostarostou Frýdku Místku a od roku 2002 pak členem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, kde působil mimo jiné v rozpočtovém výboru a byl zároveň předkladatelem zákona o zneužití významné tržní síly. Od 9. července 2009 je předsedou ÚOHS [13].

Posláním ÚOHS je zajistit takové fungování trhů, které bude v souladu s pravidly hospodářské soutěže a zároveň bude přinášet prospěch spotřebitelům. Snaží se vést soutěžitele k chování v souladu s principy soutěžního práva, zasahuje proti praktikám narušujícím hospodářskou soutěž (kartelové dohody, zneužití dominantního postavení aj.) a dává podnikům možnost nápravy svého nezákonného jednání, pokud dosud nemělo závažné dopady na trh [13].

ÚOHS svou činností také dohlíží na zadávání veřejných zakázek a koncesí, aby zajistil větší transparentnost při vynakládání veřejných prostředků. K tomu účelu vykonává tyto činnosti:

- přezkoumávání úkonů zadavatelů veřejných zakázek,
- provádění kontrol u zadavatelů,
- podíl na tvorbě a úpravách legislativy týkající se veřejných zakázek a koncesí.

„Cílem ÚOHS je zajistit férové a rovné podmínky na trhu pro všechny soutěžitele. Takové tržní prostředí bude prospěšné jak pro rozvoj české ekonomiky, tak pro

spotřebitele. Podobně žádoucí je i vytvoření transparentních podmínek pro uchazeče o veřejné zakázky, aby bylo zajištěno efektivní vynakládání veřejných prostředků [13].“

Námitky

Námitky představují jeden z nástrojů, pomocí kterého může uchazeč dostat dotčený případ k ÚOHS. Možnost a podmínky podání námitek proti postupu zadavatele jsou upraveny v § 110 zákona. Mohou být podány pouze v zadávacím řízení na nadlimitní či podlimitní veřejné zakázky, v případě zakázky malého rozsahu není možné podávat námitky, ačkoliv i zde je zadavatel povinen dodržovat zásadu transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Pokud zadavatel při zadávání zakázky malého rozsahu nedodrží tyto zásady, nelze proti jeho protizákonnému jednání podat námitky, ale lze se proti tomuto jednání bránit jakýmkoliv jiným úkonem, např. protestem. Následně je možno obrátit se na ÚOHS, příp. dále také na soud.

V řízení o přidělení nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky lze podat námitky proti jakémukoliv domnělému porušení zákona zadavatelem v situaci, kdy takovým úkonem hrozí nebo vznikne újma na právech dodavatele. Námitky pro porušení zákona zadavatelem je dodavatel povinen doručit zadavateli do 15 dnů ode dne, kdy se o takovém porušení zákona dodavatel dozvěděl. Nově je také do zákona zařazena možnost podat námitky v případech dobrovolného oznámení zadavatele o záměru uzavřít smlouvu, pokud nezveřejní oznámení o zahájení zadávacího řízení. Lhůta pro podání takové námítky je 15 dní od uveřejnění oznámení o záměru uzavřít smlouvu [11].

Námitky podává uchazeč nejdříve k zadavateli, který se k nim musí vyjádřit. Musí být podány v písemné podobě a musí zde být uvedeno, kde je podává a proti kterému úkonu zadavatele jsou směřovány. Dále, v čem dodavatel spatřuje porušení zákona a stejně tak i popis újmy, která dodavateli hrozí. Podání námitek pro zadavatele znamená to, že do doby rozhodnutí o námitkách nemůže uzavřít smlouvu s vybraným uchazečem [1].

Řízení o přezkoumání úkonů zadavatele

V situaci, kdy zadavatel námitky zamítne, se s nimi dodavatel může dále obrátit na ÚOHS, kam musí doručit návrh na přezkoumání úkonů zadavatele do 10 dní ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí zadavatele o nevyhovění námitkám, nebo do 25 kalendářních dnů od odeslání námitek zadavateli, pokud námitky nebyly vyřízeny. ÚOHS poté zahájí správní řízení na základě správního řádu. Není vázán pouze podanými námitkami, ale zároveň přezkoumává postup dodavatele při zadávání zakázky komplexně. Často dochází k tomu, že ÚOHS narazí na porušení zákona tam, kde stěžovatelem nebylo shledáno. Řízení je zahájeno buď právě na písemný návrh stěžovatele, nebo z vlastní iniciativy ÚOHS, tedy z moci úřední [11].

Podmínkou pro podání návrhu ÚOHS je řádné podání námitek v dané věci. Bez předchozího podání námitek má stěžovatel možnost podat návrh na uložení zákazu plnění smlouvy (§ 114). Návrh lze podat proti všem úkonům zadavatele, které vylučují nebo by mohly vyloučit základní zásady zadávacího řízení, tj. transparentnost, rovné zacházení a nediskriminaci, a v jejichž důsledku hrozí či vznikla újma na právech navrhovatele [14].

Návrh lze podat mj. proti těmto úkonům [14]:

- zadávací podmínky,
- obsah oznámení nebo výzvy o zahájení zadávacího řízení,
- vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení,
- rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky,
- použití druhu zadávacího řízení.

Pro dodržení náležitostí návrhu se navrhovatel musí řídit § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů a spolu s návrhem musí složit na účet ÚOHS kauci ve výši stanovené v § 115 zákona. Doklad o jejím složení je nezbytnou součástí návrhu [11].

Nápravné opatření

Při nedodržení postupu stanoveným pro zadání veřejné zakázky zadavatelem, které podstatně ovlivnilo nebo mohlo ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, ÚOHS podle § 118

odst. 1 zruší zadávací řízení, příp. jednotlivý úkon zadavatele. Zákaz plnění smluv uzavřených na veřejnou zakázku může ÚOHS uložit, pokud zadavatel uzavře smlouvu bez uveřejnění oznámení, nebo pokud nedodrží postup stanovený zákonem a současně uzavře smlouvu i přes uložený zákaz.

ÚOHS i účastníci řízení nesou své náklady, součástí rozhodnutí ÚOHS je též rozhodnutí o povinnosti zadavatele uhradit náklady správního řízení. Náklady řízení se platí paušální částkou stanovenou prováděcím předpisem.

Správní delikt

Správního deliktu se zadavatel dopouští, když nedodrží postup stanovený zákonem, což podstatně ovlivnilo nebo mohlo ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, a uzavře smlouvu na veřejnou zakázku, nesplní povinnost uveřejnění stanovenou zákonem, uzavře smlouvu bez uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, uzavře smlouvu před uplynutím lhůty pro podání námitek, návrhu a v době, kdy byl předběžným opatřením zadavateli uložen zákaz uzavření smlouvy, zruší zadávací řízení v rozporu s ustanovením §84, nepořídí nebo neuchová dokumentaci o veřejné zakázce, či odmítne námítka v rozporu s § 110 nebo postupuje v rozporu se zákonem [1].

Výše pokut za spáchání správního deliktu závisí na jeho charakteru, může to být do 5 % ceny zakázky nebo do 10 mil., pokud celkovou cenu nelze zjistit, nebo do 10 mil. Kč. Výše pokuty se řídí zákonem. Sazba výše uvedených pokut se zvyšuje na dvojnásobek, pokud se zadavatel dopustí správního deliktu opakovaně, tj. před uplynutím 5 let ode dne, kdy rozhodnutí o uložení pokuty za správní delikt nabylo právní moci, byl stejný správní delikt spáchán znovu [14].

Opravné prostředky proti rozhodnutí ÚOHS

Proti rozhodnutí, které je vydané v prvním stupni, lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi ÚOHS. Rozklad podaný včas má odkladný účinek. V rámci soudního přezkoumání jsou rozhodnutí ÚOHS přezkoumávána správním soudem.

3.6. Ekonomické aspekty veřejných zakázek

Ekonomický význam veřejných zakázek je spojen zejména s přerozdělováním a alokací veřejných prostředků. V meziválečném období považovali teoretici veřejné zakázky za účinný nástroj k ovlivňování cyklu ekonomického vývoje. Veřejnou zakázku lze z ekonomického úhlu pohledu pojmout jako účelnou alokaci veřejných zdrojů, s jejíž pomocí zadavatel sleduje své ekonomické cíle. Celý ekonomický význam veřejných zakázek je pouze odrazem způsobu jeho zachycení odbornou literaturou a následnou aplikací [5].

Odlišnost veřejných zakázek od klasického nákupu [5]:

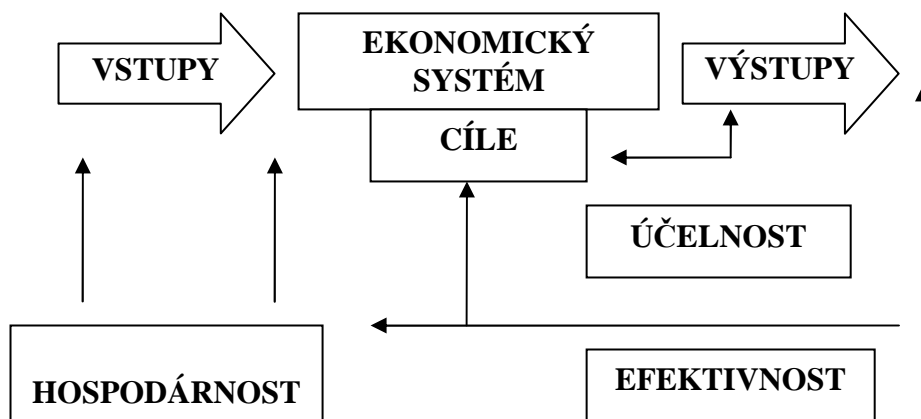
- ten, kdo o nákupu rozhoduje, není konečným spotřebitelem,
- počet lidí rozhodujících o nákupu,
- objem obchodů,
- formalizovaný proces rozhodování.

Oblast zadávání veřejných zakázek a politika patří mezi dvě nejčastější korupce v celosvětovém měřítku. Ročně se v ČR zadávají zakázky v hodnotě cca 600 mld. Kč. Podle Transparency International se míra korupce odhaduje na 10 %, tzn. 60 mld. Kč. Každé zlepšení v této oblasti, každé snížení výsledné ceny díky transparentní, nemanipulovatelné soutěži představuje makroekonomicky významný efekt.

Obecným cílem zadávání veřejných zakázek je zvýšení ekonomické efektivity a užším cílem ušetření veřejných prostředků. Pro dosažení cíle je nutné znát náklady interní produkce (problém účetnictví veřejného sektoru, kde dominuje sledování výdajů). Při vynakládání veřejných prostředků je nutné sledovat kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivity (metodika 3E, tj. Economy, Effectiveness, Efficiency) [5].

V případě hospodárnosti se posuzuje, jestli vstupy na realizaci veřejného projektu byly získány v odpovídající kvalitě za nejnižší možnou cenu. U účelnosti se posuzuje uspokojení potřeb, na které byl projekt zaměřen. Efektivnost dává do vztahu přínosy projektu k nákladům projektu, jinak řečeno posuzuje náklady na jednotku výstupu.

Obrázek č. 1 znázorňuje růst hospodárnosti a zprostředkovaně růst efektivnosti, tedy zvýšení efektivnosti tím, že se snižují náklady na realizované činnosti. Veřejné zakázky je smysluplné použít tam, kde je externí soukromý subjekt schopen produkovat požadované statky s nižšími náklady, než je toho schopen sektor veřejný. Rozhodování o jejich případném využití znamená rozhodování mezi interní a externí produkcí.

Obrázek 1 Grafické znázornění konceptu 3 E [8]

Hospodárnost zde představuje takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů, kdy dojde k co nejnižšímu vynaložení veřejných prostředků a zároveň je dodržena odpovídající kvalita plněných úkolů. Jde o minimalizaci nákladů na zdroje (finanční, lidské, věcné) a zároveň o dodržení jejich požadované kvality. Zdroje použité subjektem při provádění jeho činnosti musí být k dispozici ve správnou dobu, v dostatečném množství, v přiměřené kvalitě a za co nejvýhodnější cenu.

Efektivností se rozumí použití veřejných prostředků při dosažení nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem vložených prostředků. Jde o vztah mezi výstupy (zboží, služby aj.) a vynaloženými vstupy, o dosažení maximálního výstupu z daných zdrojů či dosažení daného výstupu s minimem zdrojů při zachování kvality výstupů.

Faktory ovlivňující efektivnost [8]:

- specifičnost držení aktiv – možnost vzniku monopolní závislosti,
- měřitelnost výstupů – obtížně měřitelné výstupy vedou ke zvýšení transakčních nákladů,

- frekvence kontraktů – ovlivňuje transakční náklady,
- míra konkurence - vyšší míra konkurence vede k tlaku na cenu a kvalitu.

Účelnost znamená použití veřejných prostředků tak, aby byla zajištěna optimální míra dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Účelnost je tedy stupeň dosažení cílů a vztah mezi zamýšlenými a skutečnými dopady dané činnosti. Musí být uspokojena příslušná potřeba, dosaženo stanovených cílů činnosti a zamýšlených účinků [8].

Oblast veřejných zakázek se ukázala být velmi problematickou, velmi často se v ní objevuje korupce, obcházení zákona a další závažné problémy, které je velmi obtížné podchytit. Z tohoto důvodu se praktická část bude mimo jiné zabývat také rozdílovou analýzou změn v zákoně v roce 2010, který prošel nejednou novelizací, a jejich dopadem do praxe.

Slabými místy současného systému zadávání veřejných zakázek jsou nepochopení logiky institutu veřejné zakázky, transparentnost, nedostatečně fungující kontrolní mechanismy a bariéry vstupu [5].

4 VLASTNÍ PRÁCE

4.1. Zadávací řízení v praxi

Zadávací řízení v úzkém pojetí znamená na základě předem stanovených kritérií výběr vhodného uchazeče, kterým bude veřejná zakázka realizována. Tento pojem ale zahrnuje nejen samotný proces výběru. Začíná již odesláním oznámení o veřejné zakázce, která je uveřejněna prostřednictvím informačního systému, a jsou s ním spojena zasedání komise, schvalování návrhů smluv a rozsáhlá administrativa prováděná zadavatelem. Během celého procesu musí zadavatel postupovat podle zákona, tak, aby jeho jednání nemohlo být zpochybněno před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Musí dodržet zejména zásady transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace, Zadávací řízení končí teprve podpisem smlouvy.

4.1.1. Skupina RWE v ČR

Řídící společností v ČR je společnost RWE Transgas. Zabývá se obchodními aktivitami, kterými jsou především dovoz zemního plynu a obchod se zemním plynem. RWE v ČR tvoří mimo jiné regionální společnosti: RWE Energie, Východočeská plynárenská, Severomoravská plynárenská a Jihomoravská plynárenská.

Od roku 2007 je od společností oddělena přeprava zemního plynu a regionální společnosti se tak staly obchodníky s danou komoditou. Společnosti RWE GasNet, JMP Net, SMP Net a VČP Net se zabývají distribucí zemního plynu. Oddělením od RWE Transgas vznikla také společnost RWE Gas Storage, která zajišťuje provoz podzemních zásobníků plynu [12].

Zmíněné společnosti splňují některá kritéria pro zařazení do kategorie sektorového zadavatele. Vykonávají totiž relevantní činnosti na základě zvláštního či výhradního práva. Relevantními činnostmi v odvětví plynárenství, které společnosti vykonávají, jsou provozování distribuční soustavy určené k poskytování služby veřejnosti, provozování podzemního zásobníku a přeprava zemního plynu.

Pro zajímavost lze zmínit, že právě činnost společnosti RWE Gas Storage, která provozuje podzemní zásobník zemního plynu, je v současné době předmětem sporů. Činnost společnosti není regulována, svou kapacitu musí prodat na trhu prostřednictvím aukcí a ani neexistují žádné státní hmotné rezervy týkající se skladování plynu. Je proto otázkou, proč by skladování zemního plynu mělo patřit do relevantní činnosti. Zvláště v důsledku hrozby dalšího výrazného zpřísnění právní úpravy veřejných zakázek zadavatel tento aspekt řeší.

Společnost RWE Interní služby zajišťuje provozní a podpůrné činnosti pro ostatní společnosti skupiny RWE. Oddělení Nákupu má na základě platné smlouvy o poskytování služeb v oblasti nákupu a logistiky zajišťovat pro všechny společnosti skupiny RWE v ČR celý nákupní proces, zejména procesní a formální správnost průběhu zadávacího řízení v souladu se zákonem, stanovit způsob zadávacího řízení, zpracovat návrh zadávací dokumentace, přijímat nabídky a vykonávat další činnosti v rámci zadávacího řízení až po zajištění kompletní dodávky.

4.1.2. Postup sektorového zadavatele

Jednou z odlišností postupu veřejného a sektorového zadavatele v procesu zadávání veřejných zakázek je, že sektorový zadavatel má povinnost řídit se zákonem pouze v případě nadlimitních veřejných zakázek, tj. zakázek s vyšší předpokládané hodnoty nad stanovenou hranicí a pouze, pokud veřejná zakázka souvisí s výkonem relevantní činnosti. V současnosti je hranice pro určování nadlimitní veřejné zakázky na dodávky a služby platná pro sektorového zadavatele stanovena ve výši 10 020 000 Kč. Zároveň se zadavatel nemusí zákonem řídit při splňování jiných podmínek stanovených zákonem.

V praxi může být určení, zda veřejná zakázka souvisí s výkonem relevantní činnosti či ne, poměrně složité. Vzhledem k potenciální možnosti, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bude mít na to, co je relevantní činností a co není, odlišný názor, zadavatel raději i v takovém případě vyhlásí zakázku nadlimitním způsobem. Z praxe lze uvést případ ze společnosti RWE, předmětem zakázky byl úklid prostor. Dá se říci, že úklid není spojen s výkonem relevantní činnosti, přesto zadavatel shledal za vhodné postupovat podle zákona a vyhlásil zakázku nadlimitně. Úklid totiž umožňuje lidem

pracovat, pokud lidé nemohou plnit své pracovní úkoly, dochází k nefunkčnosti zásobníku, tudíž úklid také souvisí s výkonem relevantní činnosti.

Sektorový zadavatel se musí řídit právní úpravou v situaci, kdy to vyžaduje zákon. Postup bývá upraven také vnitřními směrnicemi, např. přípravná fáze, postupy v určitých situacích, využití možnosti zákona či ne apod. Zadavatel by se měl rozhodnout, zda bude za účelem optimalizace procesů využívat elektronické prostředky v rámci zadávacího řízení, měla by být provedena standardizace související dokumentace, optimalizace schvalovacích procesů apod. Zadávací či výběrové řízení musí být organizováno tak, aby byla realizace předmětu plnění zahájena podle časového plánu. Z tohoto důvodu je jakékoliv zjednodušení zadávacího procesu žádané.

Interní procesy v RWE v rámci organizace zadávacího řízení

Zadávací či výběrové řízení ve společnosti probíhá na základě požadavku od sektorového zadavatele na nákup materiálu, majetku, nebo služeb, nebo provedení stavebních prací. Požadavek na objednávku je prostřednictvím interního informačního systému směřován na oddělení Nákupu.

Typy využívaných nákupních dokladů:

- jednorázová objednávka,
- jednorázová smlouva o dílo nebo kupní smlouva,
- rámcová smlouva, tzv. kontrakt,
- rámcová objednávka.

Jednorázová objednávka je určena pro jednorázový nákup zboží nebo služeb od dodavatele. Využívá se zde „třícestné párování“, (= objednávka, příjemka, daňový doklad nebo faktura). Jednorázová smlouva obsahuje detailní nákupní a technické podmínky a opět se zde uplatňuje „třícestné párování“. Rámcová smlouva je uzavřena na odběr určitého množství zboží nebo rozsahu služeb nebo na celkovou hodnotu zboží nebo služeb. V systému SAP MM jsou takto vymezeny pouze podmínky nákupu. Kontrakt nemá charakter objednávky, ale vystavují se dílčí objednávky s odkazem k tomuto kontraktu. Rámcová objednávka se využívá pro opakující se dodávky zboží nebo služeb od téhož

dodavatele ve stanoveném období. Zpravidla je vymezena časovým intervalem doby platnosti a plánovanou částkou. V systému SAP MM je zavedené automatické hlídání překročení těchto vymezení a při překročení pak není možné doklad nebo fakturu zaúčtovat. V takovém případě je nutné vystavit nový požadavek na objednávku.

Používané nástroje v rámci organizace zadávacího řízení:

- IS SAP MM,
- PROe.biz.

IS SAP MM je modul informačního systému SAP pro nákup a materiálové hospodářství. IS SAP MM se využívá pro velké množství interních procesů, mezi které patří zakládání objednávek, vnitřní schvalovací procesy, především schvalování výzvy, zadávací dokumentace, jmenování komise, protokolů a smluv, dále jsou zde archivovány smlouvy a dodatky apod. Pro každou zakázku nebo výběrové řízení je zde vygenerováno číslo POBJ (číslo požadavku na objednávku), číslo objednávky, MND číslo (číslo dokumentu) a posléze také číslo smlouvy. Objektová propojení dokumentů umožňují přehledné vyhledávání.

PROe.biz je SW systém pro uskutečnění on-line výběrových řízení, který umožňuje nakupovat v objektivizovaných cenách. Díky němu dochází ke snížení transakčních nákladů a potřebného času až o polovinu. Ve společnosti slouží jako nástroj pro porovnávání nabídek dodavatelů, usnadňuje zpracování dokumentů z výběrového řízení, uchovává databázi výběrových řízení, vč. záznamů o jejich průběhu. SW umožňuje zadavatelům i dodavatelům bezpečnost elektronického předávání dokumentace s možností interaktivní komunikace v situaci, kdy dodavatel potřebuje požádat o radu.

Způsoby výběru dodavatele s využitím SW:

- elektronické výběrové řízení – elektronické zasílání nabídek na základě výzvy,
- e-aukce – uchazeči mají možnost po stanovenou dobu měnit nabídkové ceny, slouží k dynamickému porovnávání nabídek formou on-line přístupu do aukční síně s možností okamžité reakce na změnu nabídky ostatních účastníků aukce.

4.1.3. Nadlimitní veřejné zakázky

Na základě pozorování společnost RWE Interní služby nejčastěji využívá otevřené zadávací řízení, které má rychlý nenáročný průběh a vyznačuje se zpravidla nižší náročností administrativy a jednacím řízením s uveřejněním, kterým lze dosáhnout vyšších úspor prostřednictvím jednání o cenách s uchazeči. V obou zadávacích řízeních je totiž prostřednictvím informačního systému osloven neomezený počet dodavatelů, tím je dodržena zásada transparentnosti, protože všem je nabídnuta šance se zadávacím řízením zúčastnit. Jednacím řízením bez uveřejnění se příliš nevyužívá, protože je snadno napadnutelné Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Zadavatel si v něm sám vybere uchazeče, se kterým bude uzavřena smlouva, samozřejmě zadavatel může tento typ zadávacího řízení využít pouze v dané situaci a za splnění podmínek zákona, což není častým případem. Výběr tohoto typu zadávacího řízení musí být zároveň řádně zdůvodněn. Užší řízení se také vyznačuje nižší transparentností, vyšším rizikem napadení postupu Úřadem a náročnější administrativou.

Podle zákona je zadávací řízení zahájeno odesláním oznámení na Centrální adresu, kterou je adresa provozovatele uveřejňovacího subsystému informačního systému o veřejných zakázkách.

Nejčastěji využívané vzory formulářů z Centrální adresy:

- Oznámení o zakázce – veřejné služby,
- Oznámení o zadání zakázky – veřejné služby,
- Oznámení o zrušení zakázky – veřejné služby.

Pro uveřejnění veřejné zakázky se využije první typ formuláře. Oznámení obsahuje především zadavatele, název zakázky, CPV (Common Procurement Vocabulary) číselný kód podle předmětu zakázky, podle kterého společnosti vyhledávají v informačním systému TED obsahujícím veřejné zakázky z celé EU. Dalšími náležitostmi oznámení jsou NUTS místa plnění, definici předmětu plnění, lhůtu pro podání nabídek, termín a místo otevírání nabídek, poučení o možnosti postihu nesprávného postupu zadavatele apod. K vyplnění lze využít aktuální metodické pokyny, které informační systém poskytuje.

Organizace otevřeného zadávacího řízení

Pro zadavatele povinnosti začínají mnohem dříve, než odesláním formuláře oznámení na Centrální adresu. Nejdříve totiž musí být vytvořena zadávací dokumentace s přesnými a podrobnými požadavky na předmět plnění veřejné zakázky a na náležitosti obsažené v nabídce. Teprve poté může být uveřejněno oznámení se stručnými podmínkami zadávacího řízení, s uvedením dostupnosti zadávací dokumentace. Po uveřejnění zakázky zadavatel obdrží potvrzení uveřejnění s přiřazeným číslem veřejné zakázky.

Pro účely organizace zadávacího řízení je jmenována komise, přičemž hodnotící komise plní i funkci komise pro otevírání obálek. Velmi důležitou součástí zadávacího řízení je komunikace s dodavateli. Jakmile se dodavatelé dozvědí o veřejné zakázce, kontaktují zadavatele resp. kontaktní osobu ohledně zadávacích podmínek, nebo požadují dodatečné informace. Veškeré odpovědi na dotazy dodavatelů musí být odeslány všem, kteří se přihlásili k účasti v zadávacím řízení. Zadávací dokumentace může být dodavatelům zpřístupněna prostřednictvím internetu, nebo je na základě žádosti zaslána elektronicky, příp. i poštou. Příloha zadávací dokumentace může být tvořena cenovou tabulkou pro doplnění cen uchazeči, tabulkou pro reference, technickou specifikací apod.

Na základě lhůty pro doručení obálek s nabídkami zadavateli stanovené v ZD zájemci zasílají nabídky v obálkách označených dle pokynů („NEOTVÍRAT“ a názvem veřejné zakázky). Obálky s nabídkami nesmí být otevřeny dříve, než ve stanoveném termínu. Zadavatel při přijímání nabídek vyhotovuje jejich seznam, který slouží jako podklad pro otevírání obálek. Seznam nabídek obsahuje pořadové číslo podle toho, v jakém pořadí byly nabídky doručeny, název společnosti a datum a čas doručení nabídky.

V zadávací dokumentaci bývá zadavatelem vždy požadována jistota. Pokud si dodavatel zvolí bankovní záruku, musí být tato součástí nabídky. V situaci, kdy dodavatel skládá peněžní jistotu na účet zadavatele, je povinen tak učinit v požadovaném termínu, většinou den před uplynutím lhůty pro podání nabídek, aby se ke komisi informace o poskytnutí jistoty dostala včas, tzn. ještě před otevíráním obálek. Včasné složení peněžní jistoty na účet zadavatele je podmínkou účasti v zadávacím řízení, v opačném případě musí být uchazeč vyloučen a jeho nabídka není otevřena.

Otevírání obálek se koná za přítomnosti jmenované komise a možnost se otevírání zúčastnit mají také uchazeči, tedy dodavatelé, kteří podali nabídku. Zadavatel pro účely otevírání obálek vyhotovuje protokol, listinu přítomných uchazečů a přikládá k protokolu také již zmíněný seznam nabídek. Nabídky jsou otevírány postupně podle pořadového čísla. Při otevírání jsou komisí nejdříve zkontrolovány náležitosti nabídky stanovené zákonem. Jedná se o dodržení požadovaného jazyka, podepsaný návrh smlouvy příslušného typu, který musí nabídka obsahovat (př. u dodávky kupní smlouva) a všechny součásti požadované zákonem či zadavatelem v zadávacích podmínkách. V případě, že některý z uchazečů nesplňuje tyto základní zákonné požadavky, zadavatel uchazeče vyloučí ze zadávacího řízení, o čemž ho obeznámí dopisem.

Nabídky uchazečů, kteří zůstali v zadávacím řízení, jsou dále komisí posuzovány z hlediska přijatelnosti. Nepřijatelné nabídky musí být vyřazeny a nejsou předmětem hodnocení. Přijatelné nabídky jsou dále hodnoceny na jednání komise, které již probíhá bez účasti uchazečů. Na jednání musí být podle charakteru veřejné zakázky přítomný např. právník, zástupce zadavatele, zaměstnanec oddělení Nákupu a technik. Hodnocení vychází ze způsobu hodnocení stanoveného zadavatelem a obsaženého v oznámení a zadávací dokumentaci.

Pokud jsou nabídky hodnoceny z hlediska nejnižší nabídkové ceny, vítězí uchazeč, který nabízí předmět zakázky nejlevněji. Hodnocení tedy probíhá porovnáním. Složitější hodnocení probíhá při stanovení kritérií pro hodnocení a přiřazení váhy jednotlivým kritériím. V této situaci lze vytvořit model v MS Excel, který za pomoci funkcí a vzorců vypočítá na základě vah jednotlivých kritérií body u každého kritéria a sečte je dohromady. Uchazeč s největším počtem bodů podal nejvýhodnější nabídku a je vybrán pro realizaci zakázky. O výsledku zadávacího řízení jsou uchazeči informováni prostřednictvím dopisu, ve kterém jsou informováni o lhůtě pro podání námitek a zákazu uzavření smlouvy.

Smlouva může být uzavřena teprve v okamžiku, kdy je její návrh schválen oběma smluvními stranami. Zároveň nemůže být uzavřena před uplynutím lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky. Posléze jsou 4 podepsané originály smlouvy odeslané dodavateli s žádostí o zaslání 2 z nich zpátky. Tyto jsou poté

archivovány. Teprve po uzavření smlouvy může zadavatel odeslat oznámení na Centrální adresu, čímž je ukončeno zadávací řízení.

Ve společnosti se také používá tzv. „Letter of Intent“, který slouží jako urychlovací nástroj plnění veřejné zakázky, pokud je ohrožen požadovaný termín realizace. V případě oboustranného schválení dočasně zastupuje smlouvu, kterou je po jejím schválení automaticky nahrazen. „Letter of Intent“ nemusí být vítězným uchazečem uznán, v českém právu totiž není upravený a nelze se na něj odvolávat. Jeho platnost je dána pouze oboustranným považováním ho za platný. Vhodný je např. při uzavírání smlouvy se zahraničním dodavatelem, např. v německém právním řádu je „Letter of Intent“ závazný. Důvodem jeho použití je mimo jiné to, že od podepsání smlouvy se počítají lhůty, např. dodací lhůta materiálu bývá 4 až dokonce 15 měsíců. V případě, že se zadávací řízení z jakéhokoliv důvodu protáhlo, např. z důvodu podání námitek, nebo muselo být zrušeno a zadáno znovu apod., vzniká vyšší tlak na urychlení realizace, k čemuž má tento nástroj pomoci.

Schvalovací procesy probíhají prostřednictvím systému SAP a další komunikace probíhá pomocí MS Outlook, včetně zasílání pozvánek komisi na jednotlivá jednání.

Odlíšnosti jednacího řízení s uveřejněním

V případě jednacího řízení s uveřejněním je oznámení výzvou k podání žádostí o účast a k prokázání kvalifikace. Záměci podávají žádost o účast v zadávacím řízení a prokazují splnění kvalifikace ve stanovené lhůtě. Zadavatel poté kvalifikaci posoudí a vyzve ty, kteří prokázali splnění, nebo jen stanovený počet zájemců, aby podali nabídku. Součástí výzvy jsou zadávací podmínky a způsob výběru uchazečů pro další fáze jednání. Po otevření obálek, posuzování a hodnocení nabídek zadavatel oznámí uchazečům, kteří nebyli s konečnou platností vyloučeni, předběžný výsledek hodnocení a zároveň jsou pozváni k 1. jednání o nabídkách. Zadavatel může s uchazeči jednat o všech podmínkách plnění, zejména o podmínkách, které představují předmět hodnocení. Z každého jednání je vyhotoven protokol, který obsahuje ujednání, která mohou mít za následek změnu nabídky, nebo návrhu smlouvy. Po ukončení každé fáze jednání o nabídkách je stanoveno aktuální pořadí uchazečů.

4.1.4. Podlimitní výběrová řízení

Podlimitní výběrová řízení nejsou organizována podle zákona, dodrženy jsou zásady transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace. Pojem výběrové řízení je použit proto, že není zadáváno podle zákona, nezveřejňuje se a není ani vhodné použít pojem veřejná zakázka, jejichž zadávání je právně upraveno. Podlimitní výběrová řízení jsou ve společnosti organizována převážně elektronicky prostřednictvím systému PROe.biz. V loňském roce byla společnost dokonce oceněna jako přední společnost rozšiřující elektronizaci prostřednictvím elektronických aukcí a elektronických výběrových řízení.

Podlimitní výběrová řízení začínají nejčastěji elektronickým odesláním výzvy s přílohami (obchodní podmínky, technické zadání, požadavky na obsah nabídky apod.) vybranému okruhu potenciálních smluvních partnerů. Dodavatelé se pak ve stanovené lhůtě přihlásí a v uvedeném termínu se zúčastní výběrového řízení, přičemž zasílají požadované dokumenty vč. cenové nabídky. Následně je zkontrolováno, zda dodavatelé zaslali veškeré požadované dokumenty v požadované formě a prostřednictvím systému PROe.biz je v protokolu automaticky sestaveno pořadí od nejnižší nabídkové ceny. Pokud je dosaženo požadované úspory, bývá takto výběrové řízení ukončeno a s dodavatelem, který nabídl nejnižší cenu, je uzavřena smlouva.

V situaci, kdy minimální stanovené úspory dosaženo nebylo, pokračuje výběrové řízení elektronickou aukcí. Do aukce jsou vybráni dodavatelé, kteří splnili podmínky stanovené ve výzvě a jen ti s nejnižšími nabídnutými cenami, např. do určitého procenta nejnižší ceny nabídnuté v daném výběrovém řízení. Většinou se aukce odehrává ve stejný den. Pro aukci je vyhrazeno ve stanoveném čase 20 minut, ve kterých se účastníci snaží nabídnout co nejnižší cenu. Totožnost účastníků aukce je utajena, na své obrazovce vidí pouze nejnižší nabídnutou cenu. Pokud se jakýkoliv účastník rozhodne změnit cenu dvě a méně minut před koncem, je aukce automaticky prodloužena o dvě minuty.

Výsledek výběrového řízení, nebo v případě, že pokračovalo elektronickou aukcí, tak elektronické aukce, je dodavatelům oznámen a s vybraným uchazečem je následně uzavírána smlouva.

Pro výběrová řízení je stanovena komise, tzv. pozorovatelé, kteří jsou prostřednictvím systému PROe.biz informováni o průběhu výběrového řízení a mohou se organizátorovi výběrového řízení vyjádřit k navrhovaným řešením. Výsledek výběrového řízení musí být schválen celou komisí. Schvalovací procesy dokumentů, především výzvy a smlouvy, probíhají prostřednictvím systému SAP.

4.1.5. Návrh plánu elektronizace

Elektronizace výběrového řízení je současným trendem, který by se měl postupně rozšiřovat. Zavedení tohoto poměrně nového prvku do zadávacího procesu může přinést zkrácení lhůt v zadávacím řízení, úsporu transakčních nákladů (podle národního plánu při úplné elektronizaci je možné dosáhnout až 50 % úspor), zvýšení vyjednávací síly dodavatelů v případě využití e-aukce a zlepšení kontrolovatelnosti úkonů.

Úplnou elektronizaci představuje elektronické výběrové řízení. Může být realizováno buď prostřednictvím outsourcingu, viz již zmíněný PROe.biz, nebo vlastními silami zadavatele zajištěním všech elektronických nástrojů s elektronickým podpisem, včetně kořenových certifikátů, včetně klíčů a systému pro archivaci jednotlivých úkonů.

Následující výčet představuje návrh, jak může zadavatel postupovat, když se rozhodne zavést elektronizaci výběrového řízení:

1. Vytvoření strategie elektronizace:
 - cíle, kterých má být prostřednictvím elektronizace dosaženo,
 - konkrétní úkony, které budou elektronizovány,
 - pilotáž účinnosti elektronických nástrojů.
2. Prověření elektronických podpisů na straně tuzemských i zahraničních uchazečů.
3. Zpracování metodického pokynu pro elektronické aukce.
4. Vypracování harmonogramu na implementaci nástrojů pro kompletní elektronizaci výběrového řízení podle zákona.

Bariérou elektronizace výběrového řízení může být nutnost vlastnictví elektronického podpisu jako další podmínka účasti ve výběrovém řízení, problémy s ověřováním elektronických podpisů při přes-hraničním styku, listinná podoba výpisů ze základních registrů, nedostupnost vhodných elektronických nástrojů a podpory, nízká metodická podpora Ministerstva pro místní rozvoj, neochota dodavatelů k použití elektronických nástrojů, náročnost řešení dlouhodobého elektronického ukládání a archivace dokumentů aj.

4.1.6. Zhodnocení postupu sektorového zadavatele

Společnost RWE nejčastěji využívá velmi transparentní druhy zadávacího řízení, tzn. otevřené zadávací řízení a jednací řízení s uveřejněním. Takový postup je rozumným řešením vzhledem k tomu, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je přísnější k zadavatelům, kteří mají dominantní postavení na trhu. Společnost se snaží předejít problémům i častějším použitím nadlimitního zadávacího řízení podle zákona, i když určení, zda předmět plnění souvisí s výkonem relevantní činnosti, může být sporné.

Zajímavým nástrojem je popisovaný „Letter of Intent“, který je uplatnitelný především při uzavírání smlouvy se zahraničními dodavateli. Jeho zvláštností je, že nemá oporu v českém právu a slouží jako jakási dočasná náhrada smlouvy, od jejíhož uzavření se počítají lhůty, např. lhůta pro dodávku materiálu. Tento nástroj v minulosti již několikrát odvrátil hrozbu nedodržení termínu plnění. Riziko nedodržení plánu může vzniknout např. v důsledku nečekaného protažení zadávacího řízení.

Elektronické prostředky, které slouží k optimalizaci zadávacího řízení a k dosažení vyšších úspor, společnost již nyní hojně využívá. Zvolila elektronizaci prostřednictvím outsourcingu a využívá systém PROe.biz. U nadlimitních zakázek, kterých se účastní také zahraniční dodavatelé, se elektronizace zatím neuplatňuje. Vytvořila by se totiž další podmínka pro účast v zadávacím řízení – vlastnictví elektronického podpisu, a vznikly by další bariéry účasti v zadávacím řízení.

Sektorový zadavatel postupuje podle zákona, v případě nejasností se obrací na právní oddělení, čímž eliminuje možnost napadení jeho postupu Úřadem. Na základě pozorování je jedním ze slabých míst organizace zadávacího řízení délka interních schvalovacích procesů v SAP v důsledku velkého množství schvalovatelů.

4.1.7. Chyby v rámci zadávacího řízení v praxi

V rámci zadávacího řízení může docházet k chybám ze strany zadavatele i ze strany dodavatele, následující příklady jsou čerpány nejen z praxe ve společnosti, ale i z praxe jiných zadavatelů na základě Sbírký rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dostupné na internetu.

Chyby ze strany zadavatele:

- snaha obejít zákon o veřejných zakázkách,
- formální chyby v zadávací dokumentaci,
- nepřesná specifikace předmětu,
- chyba v technické specifikaci.

Některá ustanovení nemusí zadavateli v dané situaci vyhovovat. Snaha obejít zákon o veřejných zakázkách za účelem bezproblémového chodu zadávacího řízení je velmi častá např. z důvodu časového tlaku na zadání zakázky, nebo za účelem získání předem vybraného dodavatele. Zadavatelem jsou nastaveny zadávací podmínky tak, aby je mohl s přehledem splnit jen vybraný dodavatel. Tomu se snaží právní úprava úplně zamezit.

Formální chyby v zadávací dokumentaci se při včasné zjištění dají snadno napravit prostřednictvím upřesnění zaslání přihlášeným zájemcům o účast v zadávacím řízení. Příkladem takové chyby je špatný termín nebo místo konání otevírání obálek s nabídkami.

Předmět je podstatnou částí zadávací dokumentace. V některých případech není jeho vymezení snadné. Nepřesná specifikace předmětu je velmi závažnou chybou ze strany zadavatele a je komplikované ji řádně napravit. Při vysoké závažnosti dané chyby či při nedostatku její nápravy může dojít i ke zrušení zadávacího řízení.

Chyby v technické specifikaci se vyskytují v podobě chybně uvedené normy, špatného výrobního předpokladu (technologie se již nepoužívá apod.). Většinou jsou odstranitelné bez nutnosti zrušení zadávacího řízení.

Chyby ze strany dodavatelů:

- nevěnování dostatečné pozornosti zadávací dokumentaci a oznámení,
- podcenění potřeby času na zpracování nabídky,
- nedodržení zadávacích podmínek nebo zákona,
- podání nabídky po uplynutí lhůty.

Chyby ze strany dodavatelů mají v praxi rozdílný dopad než zmíněné chyby zadavatele. Pokud zájemce o veřejnou zakázku nevěnuje dostatečnou pozornost zadávací dokumentaci a oznámení o zahájení zadávacího řízení uveřejněného v informačním systému, může např. podat neúplnou nabídku a být vyloučen ze zadávacího řízení.

Chyba v podobě podcenění potřeby času na zpracování nabídky může vést k podání nabídky po uplynutí lhůty pro její podání, nebo nedodržení zadávacích podmínek či dokonce zákona, a tudíž k vyloučení uchazeče.

4.2. Analýza zákona o veřejných zakázkách

K rozboru změn, ke kterým došlo v důsledku novelizací Zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, s účinností 1. 1. 2010 a 15. 9. 2010, bylo čerpáno z vyhotovení zákona před novelizacemi a po každé jednotlivé novelizaci. V rozboru jsou zapracovány pouze změny, které byly na základě konzultace s manažery veřejných zakázek ve společnosti RWE Interní služby, s.r.o. a odborných publikací identifikovány jako změny s významným dopadem do praxe pro zadavatele.

V níže sestavené tabulce je změna vždy nejdříve identifikována, definována a poté je určen její charakter. Změna může znamenat zjednodušení, nebo zpřísnění podmínek zadávacího řízení, nebo může být neutrálního charakteru. Jedna změna je označena za zlepšení v oblasti zadávání veřejných zakázek. Vybrané změny jsou blíže popsány na základě dotčených zákonných ustanovení s uvedením jejich dopadu do praxe.

Identifikace změny		Popis změny	Charakter změny
1	§ 53 odst. 1 se doplňuje o písmena j), k), l), m).	nové kvalifikační předpoklady	neutrální
2	§ 57 změna odst. 1	změna požadavku na kvalifikační dokumenty	zjednodušení
3	§ 59 v odst. 4 se v 1. větě ruší slova	změna dosavadního postupu při posuzování kvalifikace	zjednodušení
4	§ 59 se doplňuje o 3 odstavce	nová povinnost zadavatele při posuzování kvalifikace	zpřísnění
5	§ 68 v odst. 2 se v 2. větě ruší slova	zrušení povinné náležitosti nabídek	zjednodušení
6	§ 71 odst. 7 se doplňuje o slova	změna procesu otevírání obálek s následnou e-aukcí	zjednodušení
7	§ 71 odst. 9 se doplňuje o slova	odstranění nejednotnosti dosavadního výkladu	zjednodušení

8	§ 73 – nový odst. 3	náležitosti protokolu o otevírání obálek, pokud bude e-aukce	zpřísnění
9	§78 odst. 4 se mění	odstranění nejednotnosti dosavadního výkladu	zjednodušení
10	§ 81 se doplňuje o písmeno e)	nová povinná náležitost	zpřísnění
11	§ 110 odst. 3 je přepracovaný	odstranění nejasnosti	zpřísnění
12	§ 110 odst. 5 je přepracovaný	přidání možnosti podat námitky proti novému institutu	zpřísnění
13	§ 110 odst. 7 je přepracovaný	nová možnost podávat námitky proti novému institutu	zpřísnění
14	§111 v odst. 5 se v první větě ruší slova	zrušení zákazu v dané situaci zrušit zadávací řízení	zjednodušení
15	§114 je přepracovaný, rozšířený	možnost podat námitky proti uzavření smlouvy	zpřísnění
16	§ 118 je přepracovaný	podmínky uložení zákazu plnění smlouvy ÚOHS	zpřísnění
17	§120 je přepracovaný	zvýšení rizika postihů	zpřísnění
18	§ 120 a) je nový	odstranění asymetrie mezi zadavateli a dodavateli	zlepšení
19	§ 144 je v zákoně nově	nový institut, viz předchozí bod	viz bod 18)

Tabulka 2 Identifikace změn v zákoně

4.2.1. Rozbor změn a jejich dopad do praxe

V následujícím textu jsou identifikované změny postupně nejprve rozebrány a dále je popsán jejich dopad do praxe. Změny jsou pro přehlednost rozčleněny podle částí zákona, do kterých dotčená ustanovení spadají.

Kvalifikace

Ad 1) § 53 definuje základní kvalifikační předpoklady, které musí být uchazečem splněny a jejich splnění zároveň doloženo. Do ustanovení byly zahrnuty čtyři další předpoklady v podobě písmena j), k), l), m). Nově základní kvalifikační předpoklady splňuje dodavatel, který mimo jiné není veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek, který doloží seznam zaměstnanců nebo členů, seznam zaměstnanců nebo členů statutárních orgánů, kteří v posledních třech letech u zadavatele pracovali a byli v pozici s rozhodovací pravomocí pro rozhodování o veřejných zakázkách, a který má vydány akcie pouze na jméno a předloží aktuální seznam akcionářů.

Kvalifikační předpoklad, že uchazeč není veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek vyplývá ze vzniku nového institutu, který definuje § 144 a blíže bude vysvětlen dále.

Změna představuje povinnost uchazeče o veřejnou zakázku splňovat nové kvalifikační předpoklady. To, že není veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek, uchazeč doloží pouze čestným prohlášením. Zadavatel si může jeho pravdivost ověřit na internetových stránkách ministerstva. Pro zadavatele změna představuje rozhodnutí, zda bude tento požadavek v praxi uplatňovat. Sektorový zadavatel se snaží zadávací proces zjednodušit a tyto dokumenty po uchazečích nevyžadovat. Rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek je navíc v současné době prázdný. U zahraničních uchazečů je navíc požadování těchto dokumentů problematické, už takhle je pro ně složité porozumět požadavkům zadavatele a další požadavky nad současný rámec jsou jen dalším zvýšením rizika jejich vyřazení ze zadávacího řízení.

Ad 2) § 57 odst. 1 definuje, v jakém vyhotovení mají být předkládány kvalifikační dokumenty. Dříve měly být předkládány v originále, či ověřené kopii, pokud zadavatel

nestanoví jinak. Nyní mají dodavatelé předkládat pouze kopie kvalifikačních dokumentů, pokud jinak nestanoví zákon. Pro dodavatele představuje změna zjednodušení a zadavatel si od uchazeče, s kterým má být uzavřena smlouva, může následně vyžádat originály.

Ad 3) § 59 upravuje posouzení kvalifikace. Ve 4. odst. je obsažena možnost zadavatele požadovat po uchazečích písemné objasnění předložené informace či doklady prokazující splnění kvalifikace, nebo je dodatečně předložil. Pokud ovšem uchazeč neprokázal splnění příslušné části kvalifikace vůbec, zadavateli nebylo vyzvání uchazeče k doplnění kvalifikace dovoleno. Tento určený postup byl změněn a zadavatel má nyní možnost vyzvat uchazeče k doplnění kvalifikace i v případě, že v nabídce příslušný doklad zcela chybí. Zadavatel tak učinit nemusí, zákon mu to tímto pouze umožňuje.

Pro zadavatele znamená zjednodušení, nemusí totiž vyloučit každého uchazeče, který neprokáže některou část kvalifikace. Může si vyžádat dodatečné doručení kvalifikačních dokumentů. Snižuje se tím riziko nesplnění zadávacích podmínek uchazeči.

Tato změna vyvolala vlnu různých pohledů odborníků na výklad ustanovení a reakci na jeho konfrontaci s jiným neméně důležitým ustanovením v zákoně. Problematika bude blíže rozebrána v samostatné podkapitole.

Ad 4) § 59 týkající se posuzování kvalifikace byl rozšířen o tři odstavce, které zadavateli ukládají povinnost vyhotovit protokol o posouzení kvalifikace s obdobnými náležitostmi jako protokol o otevírání nabídek. Pro zadavatele tato změna znamená zpřísnění a zvýšení administrativní náročnosti, protože musí vyhotovovat další dokumentaci v rámci posuzování kvalifikace.

Nabídka

Ad 5) § 68 odst. 2 vymezuje povinné náležitosti nabídky. V druhé větě byla zrušena slova, kterými bylo povinnou náležitostí stanoveno prohlášení uchazeče o vázanosti celým obsahem nabídky po dobu běhu zadávací lhůty, které bylo podepsané osobou oprávněnou jednat jménem či za uchazeče.

Od účinnosti první novely nepatří do povinných náležitostí nabídky, kterou uchazeč o veřejnou zakázku podává k zadavateli, prohlášení o vázanosti uchazeče obsahem nabídky. Zároveň ale není „vázanost“ uchazeče nabídkou oslabena. Pro zadavatele znamená změna zjednodušení, protože nemusí zmíněné prohlášení požadovat ani kontrolovat a pro uchazeče je zjednodušením, že nemusí dokument vkládat do nabídky. Toto zrušení náležitosti nabídky lze tedy považovat za zjednodušení procesu otevírání obálek s nabídkami.

Otevírání obálek s nabídkami

Ad 6) § 71 odst. 7 obsahuje možnost účasti uchazečů nebo jiných zadavatelem stanovených osob na otevírání obálek s nabídkami. Odstavec je doplněn o větu, která se týká situace, kdy zadavatel uveřejní záměr použít jako prostředek hodnocení nabídek elektronickou aukci. V takovém případě se otevírání obálek podle zákona koná bez přítomnosti uchazečů. Změna má za následek utajení identity účastníků elektronické aukce, kteří se tím pádem nemohou dohodnout na nedovolené spolupráci.

Ad 7) § 71 odst. 9 definuje obsah sdělení uchazečům přítomným na otevírání obálek s nabídkami po kontrole úplnosti každé nabídky. Podle něj má komise vždy sdělit identifikační údaje uchazeče a informaci o tom, zda nabídka obsahuje náležitosti stanovené zákonem a zadavatelem, tedy zda je úplná. Nově je zákonem upravena také povinnost sdělit přítomným uchazečům informaci o nabídkové ceně.

Po novele účinné od 1. 1. 2010 měl zadavatel pouze možnost sdělit přítomným uchazečům údaj o nabídkové ceně. Zadavatel se tedy mohl rozhodnout, jestli ustanovení využije, nebo bude zachovávat výši nabídkových cen v tajnosti. Změnou byla odstraněna nejednotnost dosavadního výkladu předmětného ustanovení, ale zadavatel mohl být vystaven požadavkům uchazečů na sdělení nabídkových cen s odkazem na zákon. Nyní je zadavatel povinen na otevírání obálek s nabídkami sdělit přítomným uchazečům informaci o nabídkové ceně. V praxi znamená tato změna zjednodušení, protože byla odstraněna nejednotnost dosavadního výkladu předmětného ustanovení. Dříve se zadavatel mohl pouze domýšlet, zda by měl nabídkové ceny sdělovat, nebo je zachovávat v tajnosti.

Ad 8) § 73 definující protokol o otevírání obálek, který je po každém otevírání vyhotoven, byl rozšířen. Nyní je zde nový odst. 3, který požaduje, aby v případě, že hodnocení nabídek bude provedeno prostřednictvím elektronické aukce, byly v protokolu o otevírání obálek uvedeny identifikační údaje uchazečů odděleně od ostatních údajů a informací tak, aby byla utajena totožnost účastníků elektronické aukce. Původní odstavec 3, nyní odstavec 4, byl v souvislosti s touto změnou rozšířen. V dané situaci musí být uchazečům zpřístupněny jen ty části protokolu, které neobsahují identifikační údaje uchazečů.

Změna představuje zpřísnění zadávacího procesu, zadavatel nesmí prozradit identifikační údaje uchazečů. Zvyšuje se administrativní náročnost procesu i riziko chyby ze strany zadavatele.

Posouzení a hodnocení nabídek

Ad 9) V §78 odst. 4 jsou upřesněny podmínky stanovení základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti pro výběr nejvhodnější nabídky. Dílčí hodnotící kritéria mají být stanovena tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Nově je jako příklad dílčího hodnotícího kritéria uveden také vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením.

Změna představuje upřesnění stanovení hodnotících kritérií ekonomické výhodnosti nabídky. Nyní je zřejmé, že zadavatel musí jako hodnotící kritéria stanovit také necenová kritéria, aby byl vyjádřen vztah užitné hodnoty a ceny.

Příklad z praxe u veřejné zakázky „Likvidace odpadů 2008“ potvrzuje, že dříve bylo možné vyložit si ustanovení tak, že je možné jako dílčí kritéria ekonomické výhodnosti pouze kritéria cenová, v daném případě jednotkové ceny. Použití necenových kritérií ze znění ustanovení totiž pro zadavatele vyplývalo pouze jako možnost. Tento postup byl posléze napaden Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, který dílčí jednotkové ceny shledal totožnými s hodnocením nejnižší nabídkové ceny. Dle názoru Úřadu měla být vedle cenových kritérií stanovena také kritéria necenová, aby bylo možné určit základním hodnotícím kritériem ekonomickou výhodnost. Dle jeho rozhodnutí ale

zadavatel zákon neporušil, protože výsledek byl totožný s hodnocením nejnižší nabídkové ceny. Změna se dá tudíž považovat za odstranění dosavadní nejednotnosti výkladu předmětného ustanovení a tím eliminaci chyb ze strany zadavatele v rámci zadávacího procesu.

Ukončení zadávacího řízení

Ad 10) § 81 odst. 3 se doplňuje o písmeno e), které představuje další náležitost oznámení o výběru nejvhodnější nabídky. Nově musí zadavatel uchazeče poučit o lhůtě podání námitek podle § 110 odst. 4 zákona a zákazu uzavření smlouvy podle § 82 odst. 1.

Zadavatel musí v „Oznámení o výběru nejvhodnější nabídky“ uvádět poučení o lhůtě pro podání námitek. Uchazeči budou tímto způsobem upozorněni na možnost využít tohoto opravného prostředku, čímž se zvyšuje riziko podání námitek, proto je změna označena za zpřísnění průběhu zadávacího řízení.

Námitky

Ad 11) § 110 týkající se rozsahu a způsobu podání námitek je přepracovaný. Nově se podle odst. 3 musí námitky proti zadávacím podmínkám zadavateli doručit nejpozději do 5 dnů do skončení lhůty pro podání nabídek.

Tímto je prodloužena lhůta pro podání námitek, resp. je odstraněna nejasnost, od kdy se lhůta počítá. Tato změna opět znamená zpřísnění a zvýšení rizika pro podání námitek a představuje další důvod, proč by měl zadavatel vždy vypracovat zadávací dokumentaci přesně a jednoznačně z hlediska množství i kvality. Nejzávažnějším dopadem této změny je ale to, že námitky mohou být podány v okamžiku, kdy už proběhlo otevírání obálek s nabídkami, a uchazečům již byly sděleny nabídkové ceny. Důsledkem je právní nejistota postupu zadavatele, ustanovení může do praxe přinést značné problémy při organizaci zadávacího řízení.

Ad 12) Podle § 110 odst. 5 může nyní uchazeč podat námitky proti zcela novému institutu, proti záměru uzavřít smlouvu. Námitky je uchazeč oprávněn podat do 15 dnů od uveřejnění oznámení o záměru uzavřít smlouvu.

Nově je tedy možné podat námitky proti záměru uzavřít smlouvu s vybraným uchazečem, pro zadavatele znamená tato skutečnost zvýšení rizika podání námitek. Riziko ovšem zadavateli nehrozí, pokud použije jednacích řízení bez uveřejnění oprávněně. Navíc je uveřejnění oznámení o záměru uzavřít smlouvu dobrovolným rozhodnutím zadavatele.

Ad 13) § 110 odst. 7 stanovuje možnost uchazeče podat návrh na uložení zákazu plnění smlouvy podle § 114 odst. 2. Tento návrh může být na rozdíl od návrhu na přezkoumání postupu zadavatele podán bez předchozího podání námitek.

Ustanovení poukazuje na novou možnost podat námitky či návrhy k novému institutu – „zákaz plnění smlouvy“. Tato změna souvisí s dodržováním zákona, při jeho porušování znamená rozšíření možnosti postihu zadavatele.

Ad 14) § 111 upravuje postup zadavatele při přezkoumání námitek. V odst. 5 byla v 1. větě zrušena tato slova: „či zrušit zadávací řízení“.

V předmětném ustanovení byl zrušen zákaz zrušení zadávacího řízení po dobu trvání lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele v situaci, kdy zadavatel nevyhověl podaným námitkám. Zadavatel tedy může v odůvodněném případě ustanovení využít, proto je změna zjednodušením zadávacího řízení.

Dohled nad dodržováním zákona

Ad 15) §114 o návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele je přepracovaný, rozšířený o dva odstavce. Odst. 4 a 6 jsou upřesněny. Podle odst. 1 lze podat návrh proti zadávacím podmínkám, obsahu oznámení nebo výzvy o zahájení zadávacího řízení, vyloučení uchazeče, rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky a použití druhu zadávacího řízení. V odst. 2 je nově uvedena možnost podání návrhu po uzavření smlouvy proti

uzavření smlouvy bez předchozího uveřejnění zadávacího řízení nebo proti zákazu uzavření smlouvy. Zadavatel v takové situaci musí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zaslat kromě dokumentace veřejné zakázky také kopii smlouvy na veřejnou zakázku a označit případné důvody pro pokračování plnění smlouvy. Uznáný návrh může mít za následek pouze uložení zákazu plnění smlouvy.

Pro zadavatele změna znamená rozšíření možnosti postihu při nedodržování zákona, riziko zákazu plnění smlouvy při porušení zákona. Změna je opět zpřísněním, které by mělo vést k vyšší důslednosti zadavatele při organizaci zadávacího řízení.

Ad 16) § 118, který upravuje nápravná opatření a neplatnost smluv, je přepracovaný. Nyní je mnohem obsáhlejší, má 5 odstavců, tedy o 4 více než doposud. V odst. 2 je úplný výčet případů, kdy Úřad uloží zákaz plnění smlouvy a v odst. 3 jsou uvedeny tzv. důvody hodně zvláštního zřetele, při jejichž uznání Úřad zákaz plnění smlouvy neuloží. Důvody hodně zvláštního zřetele jsou myšleny jako důvody spojené s veřejným zájmem, které vyžadují pokračování plnění smlouvy. Ekonomický zájem je takovým důvodem podle zákona pouze výjimečně, jen pokud by ukončení plnění vedlo k nepřiměřeným důsledkům.

Změna souvisí s novým institutem podle § 114, se zákazem plnění smlouvy, tudíž její dopady jsou totožné s dopady popsány v souvislosti se změnou § 114 a vznikem nového institutu.

Správní delikty

Ad 17) Celý § 120 je přepracován. Počet správních deliktů se zvyšuje ze 4 na 7. Nové správní delikty se týkají porušování postupu zadavatele při uzavírání smluv a při vyřizování námitek. Dříve bylo za správní delikt považováno pouze nedodržení postupu stanoveného tímto zákonem, přičemž tento postup ovlivnil nebo mohl ovlivnit výsledek hodnocení nabídek, zrušení zadávacího řízení bez splnění podmínek stanovených zákonem, nevytvoření nebo neuchování dokumentace, či nesplnění povinnosti pro uveřejňování podle zákona. Nyní jsou za správní delikty navíc považovány také uzavření smlouvy bez uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, ačkoli je podle zákona

povinen oznámení uveřejnit, uzavření smlouvy v rozporu se zákonem, odmítnutí námitek nebo postupování při jejich vyřizování v rozporu se zákonem.

Rozšiřuje se možnost postihu zadavatele při nedodržení zákona v rámci organizace zadávacího řízení.

Ad 18) § 120 a) – „Správní delikty dodavatelů“. Je zaveden nový institut správních deliktů dodavatelů, přičemž jde o určité obsahové rozšíření pojmu ve srovnání s dosavadním ustanovením § 144, který obsahoval právě správní delikty dodavatelů. Správními delikty podle předmětného ustanovení jsou předložení informací nebo dokladů, které neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohly mít vliv na posouzení kvalifikace dodavatele v zadávacím řízení, nebo pokud nepodá žádost o změnu zápisu v seznamu kvalifikovaných dodavatelů, pokud došlo ke změně podstatných údajů zapsaných v seznamu, blíže definováno v § 130.

Ustanovení odstraňuje dosavadní asymetrii mezi zadavatelem a dodavatelem v tomto ohledu a slouží jako nástroj, aby uchazeči poskytovali v nabídkách nebo žádostech o účast pravdivé údaje. Zadavatel může na správní delikt dodavatele upozornit Úřad, např. podáním návrhu.

Rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek

Ad 19) Byl vytvořen nový § 144, který upravuje rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek. Ustanovení o deliktech se přesunulo do § 120 a), který je popsán výše. O zápisu do rejstříku rozhoduje Úřad, je součástí informačního systému a vede ho ministerstvo.

Je zaveden nový institut související s novým kvalifikačním předpokladem. Rejstřík je veřejně přístupný, a to rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup k němu. Zatím v rejstříku není zapsán žádný dodavatel. Institut souvisí s předchozí změnou a snižuje riziko uvedení nepravdivých údajů dodavatelem v rámci zadávacího řízení.

4.2.2. Zhodnocení analýzy

Nejvíce změn bylo provedeno v souvislosti se zlepšením situace v oblasti dodržování zákona. Byla značně rozšířena možnost postihu zadavatele za porušení podmínek postupu v rámci zadávacího řízení stanovených zákonem: možnost podání námitek proti záměru uzavřít smlouvu, možnost podání návrhu na zákaz plnění smlouvy, zvýšení počtu správních deliktů a povinnost v oznámení poučit o lhůtě podání námitek a zákazu uzavření smlouvy. Příčinnou rozsáhlých úprav právě v této oblasti zákona je časté porušování zákona.

Přidáním možnosti postihu zadavatele formou podání návrhu k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a vytvořením nového institutu, rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek, byla odstraněna dosavadní asymetrie mezi zadavatelem a dodavatelem. Do rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek, tzv. „black listu“ bude zapsán dodavatel, který předloží k prokázání splnění kvalifikace doklady nebo informace, jež nejsou odrazem skutečnosti a měly by nebo by mohly mít vliv na posouzení kvalifikace, nebo dodavatel, který nepodá žádost o změnu zápisu kvalifikovaných dodavatelů, pokud by po provedení změny neprokázal kvalifikační kritéria.

Podle manažerů veřejných zakázek byla ze zákona odstraněna také nejednotnost dosavadního výkladu některých ustanovení, např. bylo jasně stanoveno, že při otevírání obálek s nabídkami má být uchazečům sdělena také informace o nabídkových cenách. Dříve se zadavatelé mohli pouze domýšlet. Zároveň bylo upřesněno stanovení dílčích hodnotících kritérií, pokud je základním hodnotícím kritériem ekonomická výhodnost nabídky. Naproti tomu ale došlo k nelogické úpravě některých lhůt, byly zpřísněny možnosti sankcí a v zákoně jsou obsažené výkladové nejasnosti některých nových ustanovení a jinými je zvýšena povinnost administrativy v souvislosti s veřejnou zakázkou. Zadavatel se navíc v současné době ocitá pod hrozbou další ještě závažnější novely. Zvyšuje se riziko chybovosti, riziko nesprávného postupu i nejistota v postupu, nechtěné prodlužování zadávacího řízení apod.

4.2.3. Rozbor § 59 odst. 4 zákona

Dosavadní znění §59 odst. 4 umožňovalo zadavateli požadovat od dodavatele objasnění předložených dokladů, nebo předložení dodatečné předložení dalších dokladů prokazujících splnění kvalifikace s výjimkou případů, kdy uchazeč příslušnou část kvalifikace neprokázal vůbec. Toto omezení bylo z právní úpravy odstraněno a nyní má zadavatel možnost vyzvat dodavatele k doplnění dokladů prokazujících splnění kvalifikace vždy.

Otázkou zůstává, jak má tedy komise pro otevírání nabídek při kontrole jejich úplnosti postupovat, pokud v nabídce chybí doklady prokazující kvalifikaci. Dá se říci, že nabídka je úplná, i přesto, že neobsahuje všechny součásti požadované zákonem nebo zadavatelem v zadávacích podmínkách? Má být tedy nabídka vyřazena, nebo splňuje požadavky podle § 71 odst. 8 zákona? O své názory se podělila řada právníků, kteří se problematikou zadávání veřejných zakázek zabývají, v Odborném fóru časopisu o veřejných zakázkách [4].

Podle Mgr. Evy Brixové stanovuje zákon pouze možnost zadavatele využít dodatečného doplnění, zadavatel tuto možnost využít nemusí. Pokud vyzve k doplnění jednoho dodavatele, mohou to ostatní brát jako zvýhodňování. Zadavatel musí dbát na podrobném posouzení komise pro otevírání obálek, jakým způsobem každý dodavatel splnil kvalifikaci a předložil všechny požadované dokumenty, aby se nedopustil diskriminace některého dodavatele.

Mgr. Romana Derková zdůrazňuje, že využití řešeného ustanovení zákona a výzva dodavatele k doplnění či objasnění kvalifikace zůstává v rovině možnosti zadavatele, nikoliv jeho povinnosti. Pokud zadavatel nevyužije ustanovení § 59 odst. 4 zákona, postupuje plně podle ustanovení § 71, tudíž nabídku vyřadí, když není úplná, a bezodkladně vyloučí uchazeče ze zadávacího řízení. V opačném případě může komise např. konstatovat, že nabídka není úplná z hlediska dokladů prokazujících splnění kvalifikace nebo informací o kvalifikaci, ale zároveň s uvedením poznámky, že uchazeč bude vyzván k doplnění dokladů, nebo zadavatel tuto možnost zváží. Zadavatel by měl pro dodržení zásady transparentnosti postupovat vzhledem ke všem dodavatelům stejně.

Dle názoru Mgr. Davida Dvořáka lze v případě chybějících dokladů prokazujících splnění kvalifikace postupovat podle jedné z následujících modelových situací:

1. Nabídka bude komisí označena za neúplnou a uchazeč bude vyloučen ze zadávacího řízení.
2. Komise bude pohlížet na doklady prokazující splnění kvalifikace jako na celek, u kterého zkoumá, zda je či není v nabídce obsažený. Pokud bude obsažena aspoň nepatrná část požadovaných kvalifikačních dokladů, vyzve zadavatel uchazeče k doplnění kvalifikace.
3. Komise uvede do protokolu informaci o absenci některých dokladů v nabídce a s ohledem na § 59 odst. 4 zákona propustí nabídku do procesu hodnocení nabídek pouze podmíněně.

Mgr. David Dvořák považuje za nejschůdnější poslední možnost, která poskytuje komisi větší ochranu. Komise totiž musí podepsat prohlášení o tom, že nabídka je úplná. Řešení je zároveň transparentnější.

JUDr. Richard Gürlich, Ph.D. uvádí, že i po přijetí novely je zachována kompetence komise, která posuzuje zákonem a zadávacími podmínkami stanovené kvalifikační požadavky zadavatele. Pokud komise zjistí, že je nabídka neúplná, musí nabídku vyřadit. Zadavatel může následně zhodnotit, zda vyzve uchazeče k doplnění kvalifikace, nebo uchazeče vyloučí.

Podle Vladimíra Tögela by se měl zadavatel o využití nebo nevyužití příslušného ustanovení sám rozhodnout v návaznosti na konkrétní situaci. O doplnění kvalifikačních dokumentů by požádal např. v situaci, kdy by 6 žádostí ze 7 doručených mělo být kvůli nedostatkům v rámci prokazování kvalifikace vyřazeno. V opačném případě, kdy jen v 1 žádosti o účast ze 7 předložených absentuje dokument prokazující splnění kvalifikace, by zadavatel postup podle § 59 odst. 4 využít nemusel.

Mgr. Ing. Daniel Zejda a JUDr. Barbora Šípová doporučují, aby komise pro otevírání obálek pouze prozkoumala, zda nabídka obsahuje část, ve které jsou obsaženy některé dokumenty prokazující kvalifikaci a nezkoumala dále, zda některý z požadovaných

dokumentů v nabídce schází. Druhou možností je, že zadavatel předem rozhodne o nevyužití možnosti vyzvat uchazeče k doplnění kvalifikace a na jeho pokyn komise uchazeče, kteří nepředložili veškeré požadované dokumenty prokazující kvalifikaci, vyloučí. Dle jejich názoru se předmětné ustanovení dostává do kolize s § 71, podle kterého má být neúplná nabídka vyřazena. Změnou byly ale odstraněny výkladové nejasnosti, protože nyní ustanovení zcela odpovídá článku 51 směrnice č. 2004/18/ES.

Úřad zatím ke změně své výkladové stanovisko zatím nezveřejnil. K ustanovení před změnou však konstatoval, že se jedná pouze o možnost zadavatele, nikoliv o povinnost předmětné ustanovení využít. Podle Důvodové zprávy by zakotvení povinnosti zadavatele vyzývat uchazeče k doplňování kvalifikace mohlo vést ke zneužívání ze strany dodavatelů. Ti by mohli reagovat tak, že by požadované doklady předkládaly až právě na základě výzvy dodavatele. Docházelo by tak ke zbytečným průtahům zadávacího řízení.

K řešené problematice ohledně § 59 odst. 4 lze konstatovat, že to, zda zadavatel vyzve uchazeče k doplnění dokumentace prokazující splnění kvalifikace, závisí pouze na jeho uvážení, ale měl by tak činit při současném zachování zásady transparentnosti. Následkem změny předmětného ustanovení § 59 odst. 4 vznikl konflikt s ustanovením § 71 odst. 10, a to ve prospěch ustanovení § 59 odst. 4, které nabylo účinnosti později. Komise pro otevírání obálek by měla znát nahlížení zadavatele na tuto problematiku a tato záležitost by měla být vnitřně upravena po organizační stránce. Do budoucna je podle názoru odborníků nezbytné proces otevírání obálek v právní úpravě upravit. Např. by kvalifikační doklady mohly být z kontroly úplnosti vyloučeny.

4.2.4. Připravovaná novela

Vzhledem k velké hodnotě zadávaných veřejných zakázek v ČR a odhadované 10% míře korupce je připravována další rozsáhlá novela zákona. Novela by měla přinést výrazné změny v přípravě a organizaci zadávacích řízení zadávacích podle zákona. Veřejní zadavatelé a sektoroví zadavatelé, kteří podléhají zákonu jako výše zmiňované společnosti skupiny RWE, by měli procesu novelizace a dopadům novelizace do praxe věnovat náležitou pozornost.

Nutné zmínit, že připravovaná novela je zatím ve schvalovacím procesu a níže popsané změny jsou obsaženy v navrženém textu novely. Vybranými změnami jsou [10]:

- zrušení ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů,
- zrušení možnosti zadavatele požadovat technickou kvalifikaci,
- nové požadavky na obsah nabídek,
- nová podmínka zrušení zadávacího řízení,
- velké navýšení pokut za správní delikty,
- nutnost absolvování vzdělávacího programu, který stanoví Ministerstvo,
- zrušení ustanovení o ochraně důvěrných informací,
- prodloužení doby uchovávání dokumentace z 5 let na 10,
- povinnost uveřejnění ekonomického zdůvodnění přiměřenosti požadavku na technické kvalifikační předpoklady na profilu zadavatele a odůvodnění stanovení předmětu veřejné zakázky a způsobu hodnocení.

Zrušení ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů a jejich nahrazení čestným prohlášením o způsobilosti plnit veřejnou zakázku by mělo za následek ztrátu možnosti kontroly dostatečné finanční a ekonomické stability uchazeče. Zadavatel by nemohl využít kvalifikační kritéria typu obrat, výše pojistné smlouvy aj.

Zadavatel již nebude moci požadovat prokázání technické kvalifikace v podobě „certifikátu řízení jakosti“ a „certifikátu řízení z hlediska ochrany životního prostředí“, příp. rovnocenné doklady. Důsledkem bude snížení rozsahu možné požadované kvalifikace.

Nabídka bude muset nově obsahovat seznam statutárních orgánů nebo členů statutárních orgánů, kteří v posledních 3 letech pracovali u zadavatele, a pokud má formu akciové společnosti, tak aktuální seznam akcionářů s podílem akcií vyšším než 10 %. Zároveň bude novou povinnou náležitostí také prohlášení uchazeče, že v souvislosti se zadávanou veřejnou zakázkou neuzavřel zakázanou dohodu podle zvláštního právního předpisu. Tento požadavek může být nesrozumitelným především pro zahraniční dodavatele. Mohlo by dojít ke zvýšení chybovosti v nabídkách.

Zadavatel bude mít nově povinnost zrušit zadávací řízení, pokud by měly být hodnoceny méně než 3 nabídky. V důsledku by to pro zadavatele znamenalo, že by musel upravit zadávací podmínky a požadavky tak, aby je mohlo splnit více uchazečů. Manažery veřejných zakázek ve společnosti RWE je tento návrh považovaný za nejzávažnější. Dle jejich názoru je velmi limitující zejména u technologicky náročných zakázek, nebo specializovaných prací (např. podzemní opravy sond, které jsou schopny provést jen dvě konkurenceschopné společnosti, a zahraniční společnosti se zadávacího řízení neúčastní, protože vzhledem k nákladům na mobilizaci ztrácejí ekonomickou konkurenceschopnost). Připravovaná změna představuje zpřísnění podmínek především v přípravné fázi zadávacího řízení (určení vhodných zadávacích podmínek, analyzování trhu...). Dalším problémem jsou chyby ze strany uchazečů, kterých se dopouštějí v souvislosti s přípravou nabídky. V jejich důsledku je zadavatel často nucen uchazeče vyloučit z účasti v zadávacím řízení v procesu posuzování. Tato změna může ale vyvolat opačný efekt, než který je jí přisuzován. Může vést k úmyslnému přehlížení nedostatků v nabídce uchazeče, které by správně vedly k jeho vyloučení, tedy k úmyslnému porušování zákona.

Zadavatel, který by se v období pěti let dopustil opakovaně správního deliktu stejného charakteru, zaplatí dvojnásobnou výši pokuty. Zvyšuje se tím riziko při organizaci veřejné zakázky a vyžaduje speciální přístup nákupčích, nebo postoupení odpovědnosti za organizace veřejných zakázek na zastupující právní kancelář, protože při složitosti zákona po novelizaci a možnostech různého výkladu určitých ustanovení může dojít k jeho porušení i při nejlepší vůli zadavatele.

Vytvoření zadávacích podmínek, rozhodování o námitkách, zadávání a zrušení zadávacího řízení, účast v komisi a další podobné činnosti bude moci vykonávat pouze odpovědná osoba, která bude muset absolvovat vzdělávací program stanovený Ministerstvem pro místní rozvoj. Zvýší se tak nároky na kvalifikaci velkého okruhu osob, které se podílí na zadávacím procesu, což bude mít za následek také zvýšení nákladů.

Nově bude mít zadavatel povinnost zveřejnit protokoly, smlouvy a dodatky. Zahraniční uchazeči ale často porušení obchodního tajemství a zveřejnění osobních údajů sankciují vysokými pokutami. Je třeba sladit ustanovení s legislativou jiných zemí.

Zadavatel bude muset uveřejnit na svém profilu ekonomické odůvodnění přiměřenosti požadavku na technické kvalifikační předpoklady a odůvodnění stanovení předmětu veřejné zakázky a způsobu hodnocení po uveřejnění oznámení nebo výzvy. Zároveň musí uveřejnit také prohlášení o tom, že zadavateli je známo minimálně pět dodavatelů na trhu, kteří charakteru a rozsahu veřejné zakázky odpovídají, kteří splňují kvalifikační předpoklady, nebo vzhledem k charakteru předmětu veřejné zakázky neexistuje na trhu alespoň pět dodavatelů splňujících kvalifikační předpoklady. Zde je zahrnuta výjimka, která by řešila situaci, kdy posouzením neprojde více než 3 nabídky. Změnou je opět vyžadován delší čas na přípravnou fázi zadávacího řízení před vyhlášením veřejné zakázky, protože je potřeba mít dostatečný čas na přípravu studie o přiměřenosti kvalifikačních předpokladů a analýzu trhu.

Zhodnocení dopadů připravované novely

Pro veřejný sektor může připravovaná novela znamenat zprůhlednění hospodaření s veřejnými prostředky, potenciální snížení míry korupce a tím dosažení větší efektivity, účelnosti a hospodárnosti nakládání s veřejnými finančními prostředky.

Pro sektorového zadavatele však budou mít tyto změny velmi výrazné a nežádoucí dopady, znamenají velké omezení dosavadního postupu a představují vysoká rizika pokut, potenciální zvýšení chybovosti v nabídkách, nutnost provádět rozsáhlé analýzy trhu, u některých zakázek je téměř nemožné, aby se zadávacího řízení zúčastnili 3 uchazeči, proto je sektorový zadavatel v nejistotě, jak bude tyto problémy po přijetí novely řešit.

5 ZÁVĚR

Diplomová práce by měla sloužit jako určitý návod, jak může sektorový zadavatel postupovat při organizaci zadávacího řízení. Podle zákona se řídí jen v případě nadlimitních veřejných zakázek týkajících se výkonu relevantní činnosti. Podlimitní výběrová řízení by měla být upravena vnitřními směrnici, ale i při jejich organizaci musí být splněny zásady transparentnosti, rovného zacházení a nediskriminace.

Organizaci zadávacího řízení by mohla významně zjednodušit elektronizace, navíc je jejím prostřednictvím dosahováno značných úspor. Největší překážkou bránící rozvoji elektronizace výběrových řízení jsou patrně nepřipravenost informačních systémů zadavatele a nejasná legislativa.

Dalším cílem bylo identifikovat změny s významným dopadem do praxe, které v právní úpravě vznikly v důsledku novelizací z roku 2010. Provedená analýza zákona jen potvrzuje nezbytnost jeho důkladné znalosti a poctivé přípravy zadávacího řízení. V rámci novelizace byly totiž provedeny změny zejména v oblasti námitek, opravných prostředků a dohledu nad dodržováním zákona. Novelizace představují zpřísnění zadávacího řízení pro zadavatele i dodavatele, odstranění některých nejasností a upřesnění postupu při stanovení dílčích hodnotících kritérií, ovšem také s sebou přinášejí určitá úskalí. Došlo k nepochopitelné úpravě některých lhůt, zvýšilo se riziko sankcí a do zákona byly vneseny jiné výkladové nejasnosti, zároveň se zvýšila administrativní náročnost zadávacího řízení.

V současné době se plánuje další ještě rozsáhlejší novelizace s ještě významnějšími dopady do praxe. Bude mít pravděpodobně za následek zvýšení rizika chybovosti, nesprávného postupu, nežádané prodlužování zadávacího řízení apod. Sektorový zadavatel není na novelu připraven a znamená pro něj značná omezení dosavadního postupu. Otázkou je, zda novelizace přinese očekávané výsledky v podobě zlepšení oblasti zadávání zakázek ve veřejném sektoru. To ovšem ukáže až samotná aplikace právní úpravy v praxi.

6 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje:

- [1] Česko. Zákon č. 137/2006 ze dne 15. 9. 2010, o veřejných zakázkách.
- [2] Česko. Zákon č. 137/2006 ze dne 1. 10. 2010, o veřejných zakázkách.
- [3] Česko. Zákon č. 137/2006 ze dne 13. 4. 2007, o veřejných zakázkách.
- [4] HOMOLOVÁ, Štěpánka. Odborné fórum: Dodatečné doplňování kvalifikace. Veřejné zakázky. 2010, 1/2010, s. 20 - 29.
- [5] PAVEL, Jan. Ekonomické aspekty veřejných zakázek. Praha: Oeconomica, 2008. s. 110. ISBN 978-80-245-1260-0.

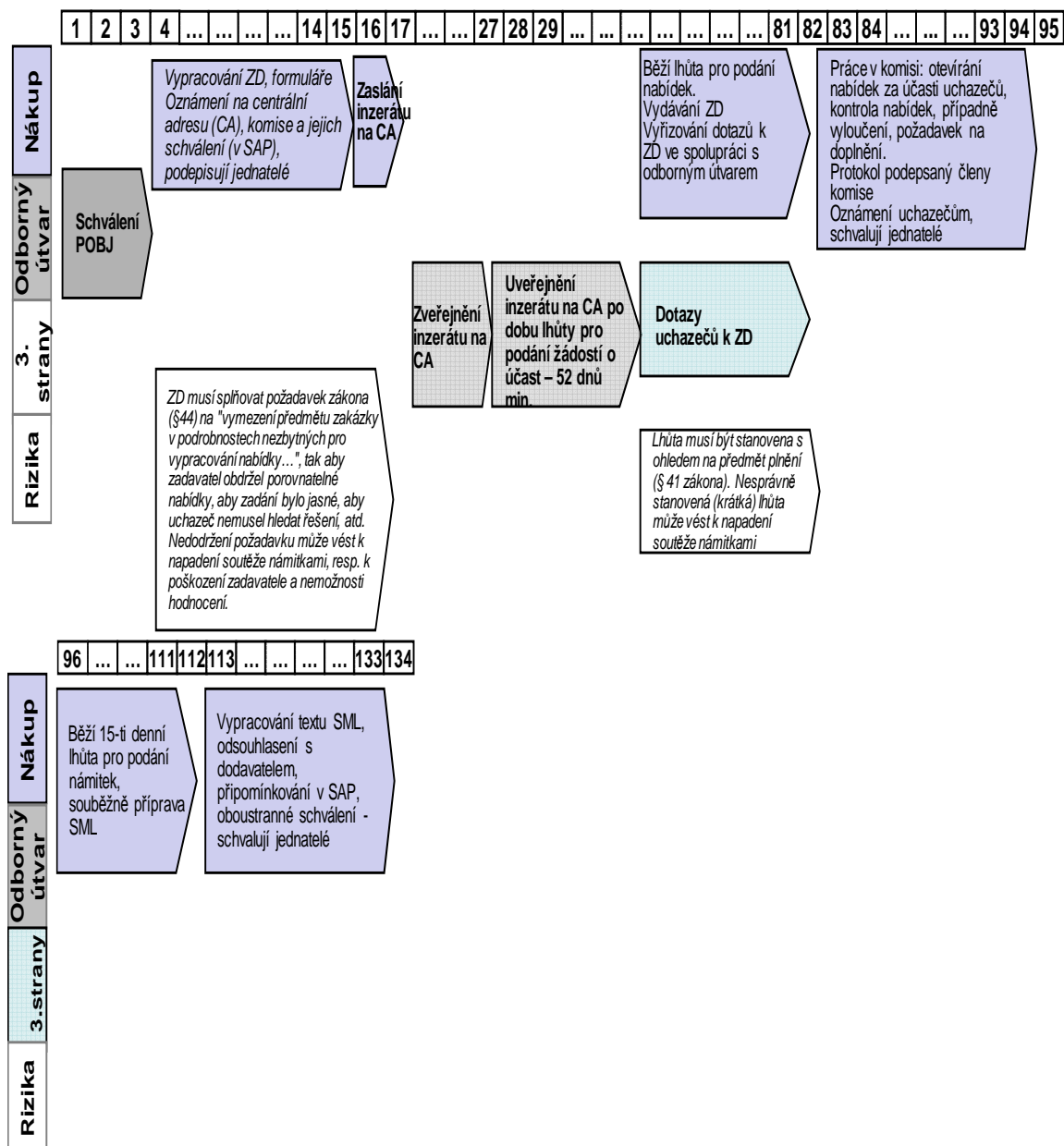
Elektronické zdroje:

- [6] *Dodatek k Úřednímu věstníku Evropské Unie* [online]. 2011 [2010-03-24]. O TED. Dostupný z WWW: <<http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>>.
- [7] *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. 2011 [cit. 2010-03-24]. Uveřejňovací subsystém. Dostupné z WWW: <<http://www.isvzus.cz/usisvz/>>.
- [8] Ministerstvo pro místní rozvoj. Jak zohledňovat principy 3E v postupech zadávání veřejných zakázek. *Sborník autorských textů* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008 [cit. 2010-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.portal-vz.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=0b604b15-19b5-4f8c-9f24-19c5194e77a1>>.
- [9] Ministerstvo pro místní rozvoj. Shrnutí závěru z Hodnocení dopadů regulace k novele zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. *Důvodová zpráva* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008 [cit 2010-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.cstv.cz/informaceprovas/ekonomika/investice/dokumenty/vyklad137.pdf>>.
- [10] Ministerstvo pro místní rozvoj. *Návrh novely zákona o veřejných zakázkách* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2011 [cit. 2011-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=a149f934-8d03-4257-851c-4d7de8bbfd08>>.
- [11] *Oficiální portál pro podnikání a export. Veřejné zakázky* [online]. 2010-12-03 [cit. 2010-09-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/verejne-zakazky-opu/1000818/46143/#b10>>.

- [12] RWE. THE ENERGY TO LEAD. *RWE v ČR* [online]. 2011 [cit. 2010-11-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.rwe.cz/cs/rwe-v-cr/>>.
- [13] ÚOHS. *O úřadu* [online]. 2010 [cit. 2010-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.compet.cz/o-uradu/>>.
- [14] ÚOHS. *Veřejné zakázky* [online]. 2010 [cit. 2010-10-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.compet.cz/verejne-zakazky/>>.

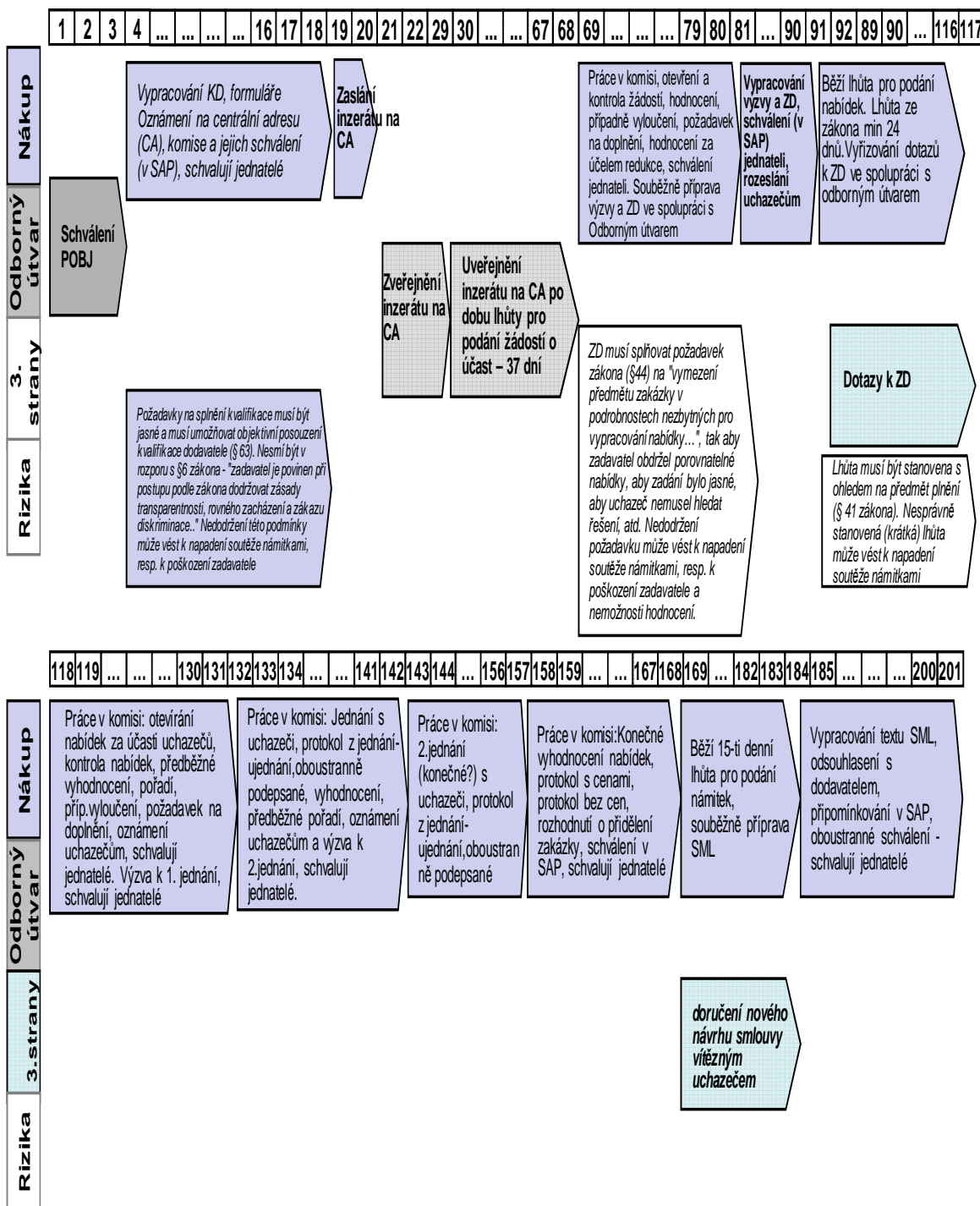
7 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Proces otevřeného zadávacího řízení z praxe v RWE

Vytvořil: Ing. Jaroslav Mikšovský, Ing. Vít Hanák, manažeři VZ

Příloha č. 2: Proces jednacího řízení s uveřejněním v praxi v RWE

Vypracoval: Ing. Jaroslav Mikšovský, Ing. Vít Hanák, manažeri VZ

Příloha č. 3: Checklist pro zadávací řízení podle zákona

Náležitost VŘ	
1	Zakázka podle ZVZ je zadávána pouze v souvislosti s výkonem relevantní činnosti zadavatele (par. 19, odst. 1 Zákona)
2	Zakázka podle ZVZ je zadávána pouze při překročení limitů, určených pro sektorového zadavatele. Limity (pro rok 2010) - dodávky a služby: Kč 10 020 000,- - Stavby: Kč 125 451 00,-
3	Zadavatelem zakázky je: - jediný zadavatel (tzn. jeden subjekt) - sdružení zadavatelů (více subjektů na základě smlouvy o sdružení), (§ 2, odst. 8 Zákona)
4	Zakázka je identifikována jako: - dodávka - stavba - služba - rámcová smlouva (pozor na odlišný výklad tohoto pojmu ve smyslu zákona)
5	Zakázka je zadána jako: - nerozdílný celek - v rozdělení na části
6	V případě rozdělení na části má uchazeč možnost podat nabídku na: - jednu část - několik částí - všechny části
7	Variety předmětu plnění: (pozor na odlišný výklad tohoto pojmu ve smyslu zákona) - jsou dovoleny - nejsou dovoleny
8	Součástí předmětu plnění OPCE: - jsou - nejsou
Varianta veřejné zakázky je zvolena vzhledem k charakteru zakázky a potřebám zadavatele jako:	
9	<p style="text-align: center;"><i>1. Jednací řízení s uveřejněním</i></p> <p>- Výzva k podání nabídek musí obsahovat min. povinné části, stanovené dle par. 29 odst. 4 Zákona) - v případě tohoto druhu VŘ může zadavatel (při splnění podmínky dle par. 33 odst 1 Zákona) po kvalifikační části uspořádat schůzku s uchazeči za účelem nalezení a vymezení vhodných řešení, způsobilých splnit jeho potřeby a požadavky</p> <p style="text-align: center;"><i>2. Jednací řízení bez uveřejnění (JŘBU)</i></p> <p>- Pro použití JŘBU musí být naplněny příslušné podmínky (par. 23 Zákona) Výzva k jednání v rámci JŘBU musí obsahovat min. povinné části stanovené dle par. 34 odst. 2 Zákona</p> <p style="text-align: center;"><i>3. Otevřené řízení</i></p> <p>- Zadávací dokumentace musí obsahovat min. povinné části dle par. 44 odst 3 Zákona</p>
10	Minimální lhůty pro podání nabídek (resp. žádosti o účast) odpovídají lhůtám dle par. 41 Zákona

11	<p>V případě použití jednacního řízení s uveřejněním zadavatel pozve k jednání o nabídkách:</p> <ul style="list-style-type: none"> - všechny kvalifikované uchazeče - omezí okruh uchazečů na konkrétní počet (toto číslo oznámí v kvalifikační dokumentaci) - bude v jednotlivých fázích dále omezovat počet uchazečů, s nimiž bude jednáno o nabídkách - omezí okruh uchazečů na konkrétní počet, který bude dále snižovat v jednotlivých fázích
<p><i>Sektorový zadavatel je oprávněn stanovit jakékoliv objektivní požadavky, které umožňují objektivní posouzení kvalifikace dodavatele.</i></p> <p><i>Níže uvedené kvalifikační požadavky vycházejí z definice zákona o ZVZ a jsou pro sektorového zadavatele volitelné!</i></p>	
12	<p>Kvalifikační požadavky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní: dle par. 53 Zákona - Profesní: dle par. 54 Zákona - Ekonomické a finanční: dle par. 55 Zákona - Technické: dle par. 56 Zákona <p>Doklady prokazující splnění základních kvalifikačních předpokladů nesmějí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace starší 90 dnů</p>
13	<p>U každého kvalifikačního požadavku musí být vymezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) stanovený rozsah požadovaných informací a dokladů b) uvedený způsob prokázání splnění jednotlivých kvalifikačních předpokladů c) minimální úroveň odpovídající druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky
14	<p>Kvalifikace dle par. 53 Zákona (základní kvalifikace), zahraniční uchazeči předloží:</p> <ul style="list-style-type: none"> - soudní předklady dokumentů - prosté překlady dokumentů - dokumenty v jazyce původu uchazeče <p>Upozornění: Pokud sektorový zadavatel požaduje prokázání požadavků na kvalifikaci podle par 53 odst. 1, je povinen také požadovat doklady podle par. 53 odst. 2</p>
	<p>Jistota (pro zajištění plnění povinností uchazeče, vyplývající z účasti na VŘ) dle par. 67 Zákona</p> <ul style="list-style-type: none"> - je požadována - není požadována
	<p>Pokud je jistota požadována</p> <ul style="list-style-type: none"> - její výše je max. do výše 2% předpokládané hodnoty zakázky - je umožněno její složení formou bankovní garance i formou úhrady na účet zadavatele
17	<p>Dotazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadavatel vždy musí odpovědět na dotazy uchazečů, předložené min. 12 dnů před uplynutím lhůty pro podání nabídek - zadavatel může (při akceptaci prvního pravidla) zorganizovat schůzku s uchazeči a na té zodpovídat dotazy - zadavatel může (při akceptaci prvního pravidla) zorganizovat termín do kdy bude dotazy shromažďovat a hromadně na ně uchazečům odpoví

	<p>Komise pro hodnocení nabídek</p> <ul style="list-style-type: none"> - je jmenována - není jmenována <p>V případě, že komise je jmenována</p> <p>18</p> <ul style="list-style-type: none"> - musí mít min. 5 členů - může být rozšířena o další určené osoby - její členové jsou vázáni mlčenlivostí <p>V případě že komise není jmenována, bude posuzování a hodnocení nabídek řešeno způsobem:</p>
20	<p>Formy hodnocení nabídek</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejnižší nabídková cena (jediné cenové kritérium) - ekonomická výhodnost nabídky (více-kritériální hodnocení)
21	<p>V případě kritéria ekonomické výhodnosti hodnocení jsou nastavena objektivní hodnotící kritéria a jejich váhy, dle par. 78 Zákona</p>
22	<p>Jednotlivá hodnotící kritéria jsou jasně a jednoznačně popsána (způsob hodnocení zadavatelem a způsob prokázání uchazečem)</p>
23	<p>Dokumentace obsahuje požadavek na záruční lhůtu (kde je to účelné dle předmětu zakázky)</p>
24	<p>Dokumentace obsahuje požadavek na jazykové mutace a počet originálů a kopií</p>
25	<p>Dokumentace obsahuje požadavek na elektronickou verzi nabídky (<i>volitelné</i>)</p>
26	<p>Dokumentace obsahuje požadavek na návrh smlouvy podepsaný oprávněnou osobou uchazeče</p>
27	<p>Délka vázanosti nabídkou:</p> <ul style="list-style-type: none"> - standardní (dle standardní výzvy) 30 dnů - nestandardní - v závislosti na charakteru projektu (přitom je třeba uvážit návaznost na "jistotu", pokud je požadována)
28	<p>Platební podmínky odpovídají předmětu a délce trvání zakázky (jednorázové platby, dílčí platby, návaznost na protokoly o předání a převzetí apod.).</p>
29	<p>Platební podmínky jsou v souladu ve výzvě/ZD a v návrhu smlouvy (pokud je předložen zadavatelem)</p>
30	<p>Délka splatnosti daňových dokladů - faktur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - standardní (dle standardů jednotlivých společností) min. však 30 dnů - nestandardní
31	<p>Součástí výzvy je šablona nabídky (tzv. template nabídky)</p>
32	<p>Smluvní zajišťovací instituty (volitelné vzhledem k charakteru zakázky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - záruka na dobré provedení smlouvy (performance bond) - zádržné (retention bond) - záruka za záruční dobu (warranty bond) - další smluvní zajišťovací instituty
33	<p>Smluvní podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> - výzva/ZD obsahuje náš návrh smlouvy - výzva/ZD obsahuje podstatné náležitosti, které je uchazeč povinen zpracovat do svého návrhu (např. penále, termíny, mlčenlivost, platební podmínky) - návrh smlouvy bude předložen uchazečem

Zdroj: společnost RWE

Příloha č. 4: Veřejné zakázky před novelou a po novele účinné od 1. 1. 2010

STAV PŘED NOVELOU	STAV PO NOVELE
Upraveny pouze správní delikty zadavatelů	Nově upraveny správní delikty dodavatelů a zaveden rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek – tzv. černá listina; předkládání odpovídajícího čestného prohlášení v rámci základních kvalifikačních předpokladů
Doplňování a vyjasňování kvalifikace dříve: „ledaže nebylo prokázáno vůbec“	Možnost doplňování a vyjasňování kvalifikace bez omezení
Chyběla úprava o oznamování ceny při otevírání obálek	Oznámení nabídkové ceny je vysloveně možné, ne však povinné (povinnost oznamovat cenu však předvídá vládní návrh novely)
Povinnost zadavatele zasílat rozhodnutí o výběru nejvýhodnější nabídky uchazečům, kteří nebyli vyloučeni	Upřesnění okruhu osob, kterým se zasílá rozhodnutí o výběru nejvýhodnější nabídky – nová definice „dotčených“ uchazečů a zájemců
-	Zavedení výslovné možnosti na podání návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele po uzavření smlouvy
Možnost ÚOHS uložit nápravné opatření, jen pokud zatím nedošlo k uzavření smlouvy, a to pouze ve formě zrušení zadání veřejné zakázky nebo jednotlivého úkonu zadavatele	Možnost uložit na návrh po uzavření smlouvy nový druh nápravného opatření – zákaz plnění smlouvy (s výjimkou případů, kdy zvláštní důvody vyžadují pokračování plnění smlouvy)
-	Nově zavedena povinnost zadavatelů zasílat provozovateli informačního systému čtvrtletní oznámení o všech smlouvách uzavřených na základě rámcové smlouvy

Zdroj: <http://www.stavebni-forum.cz/cs/article/15835/zacina-platit-novela-zakona-o-verejnych-zakazkach/>